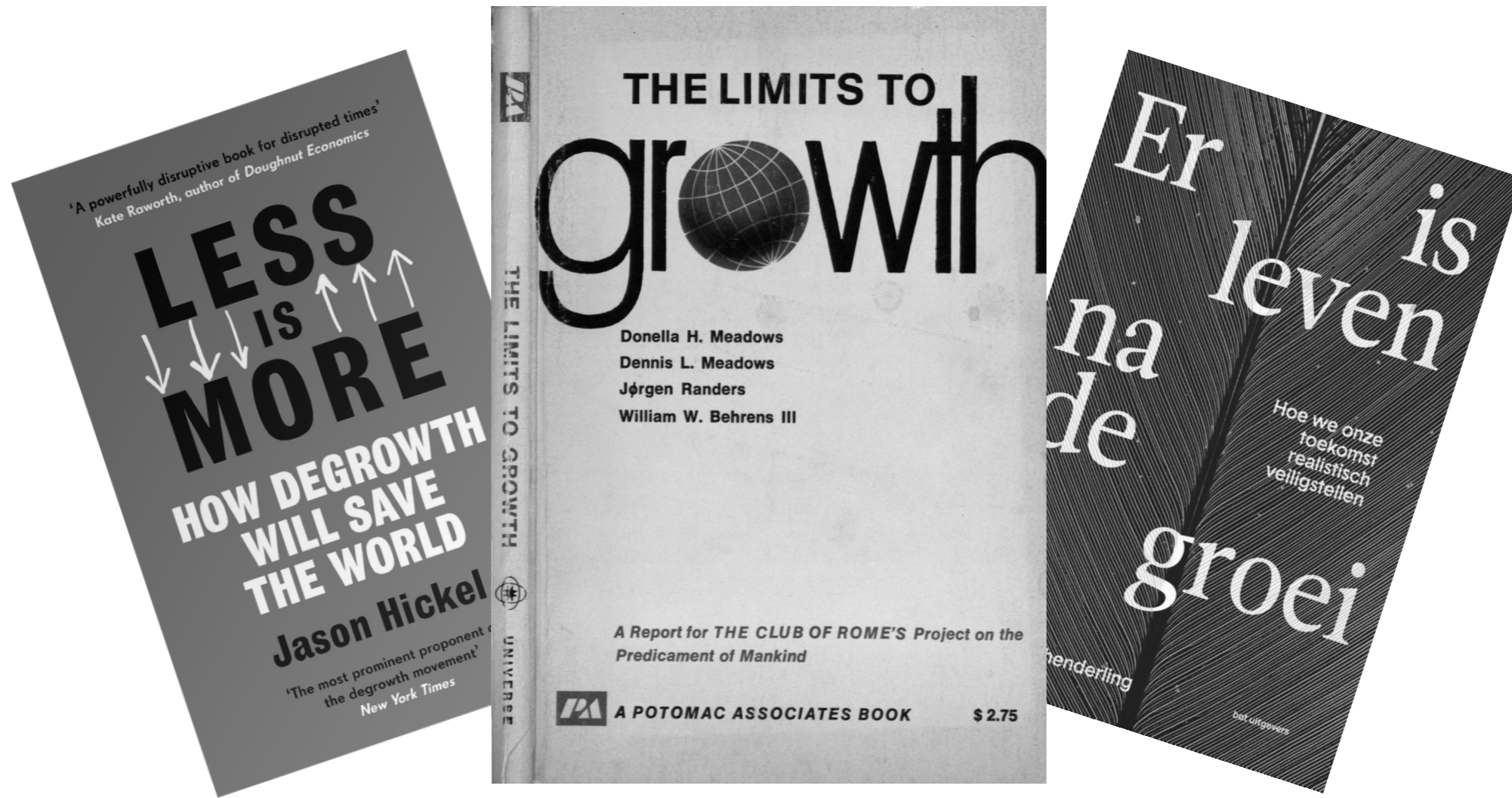

Tessa Breen | A4 Presentation | June 2026

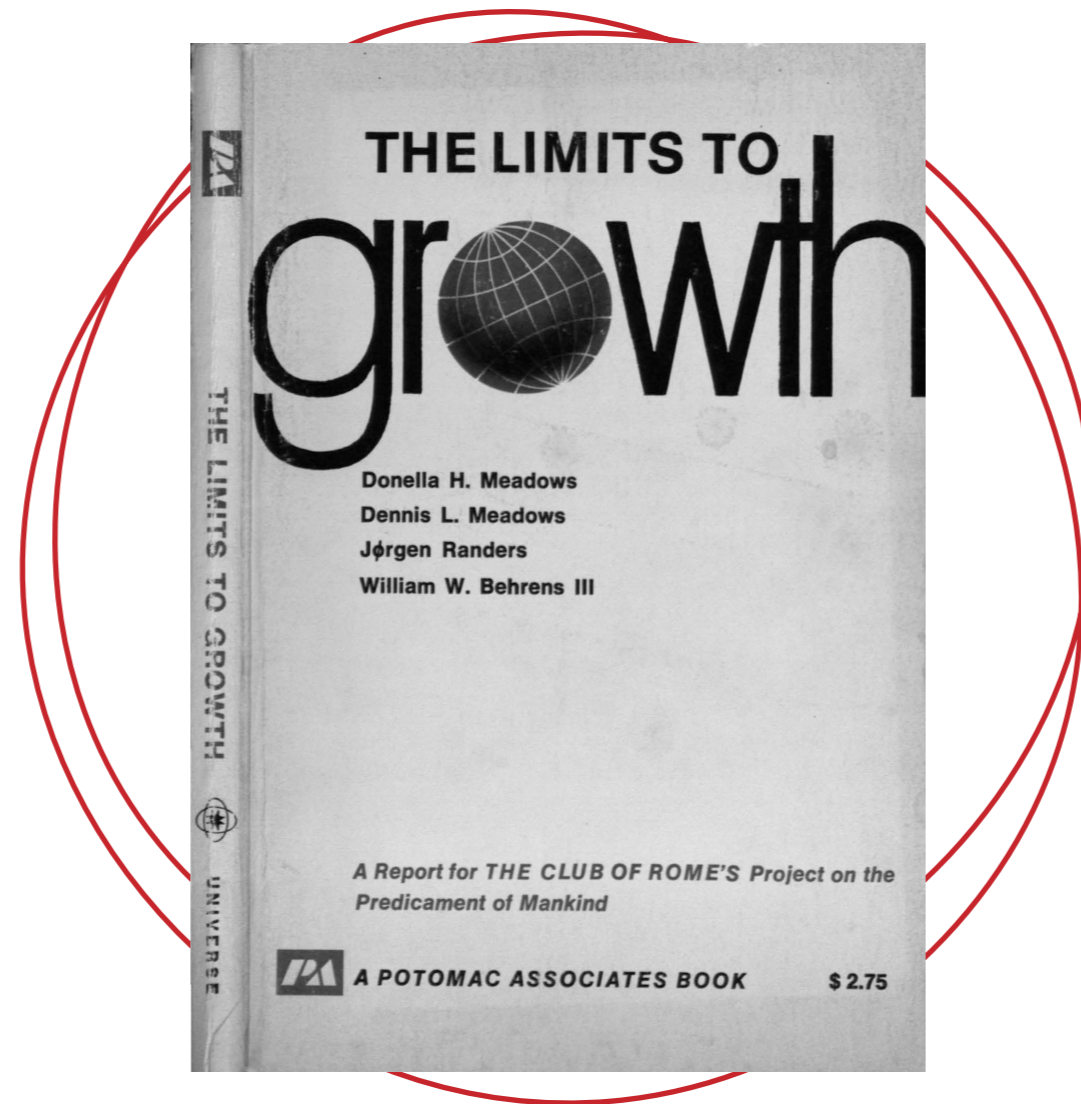
Appreciating Assen

Appreciating POST-GROWTH

limits to
GROWTH

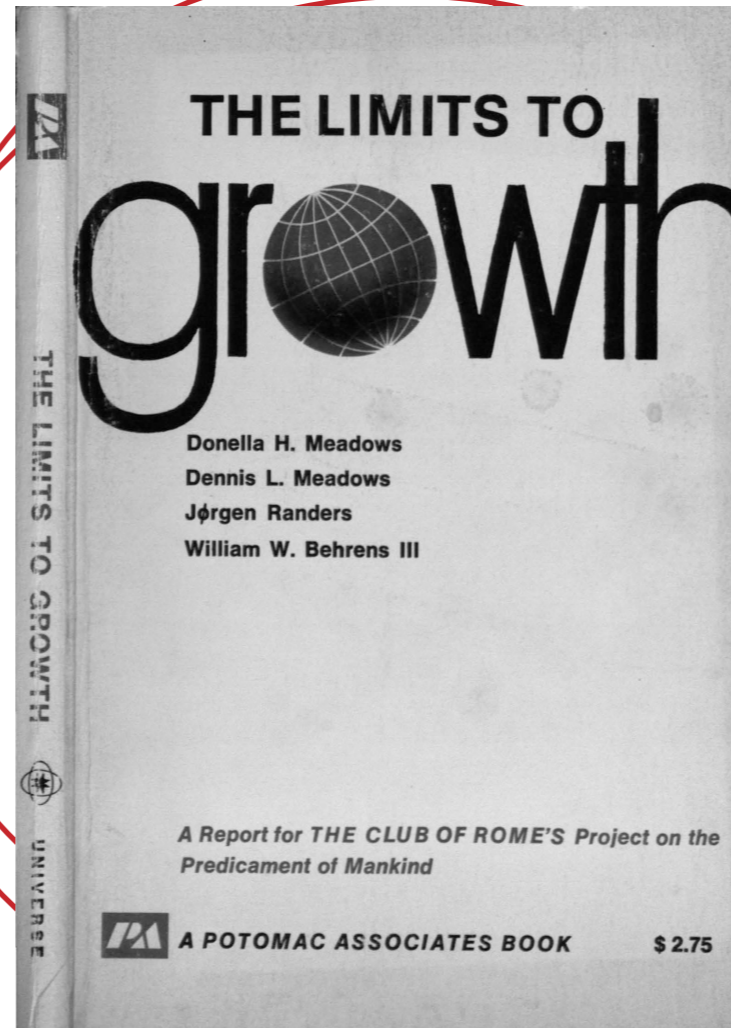

“If the present growth trends in world population, industrialization, pollution, food production, and resource depletion continue unchanged, the limits to growth on this planet will be reached sometime within the next one hundred years.”

(Meadows et al., 1972, p. 23)

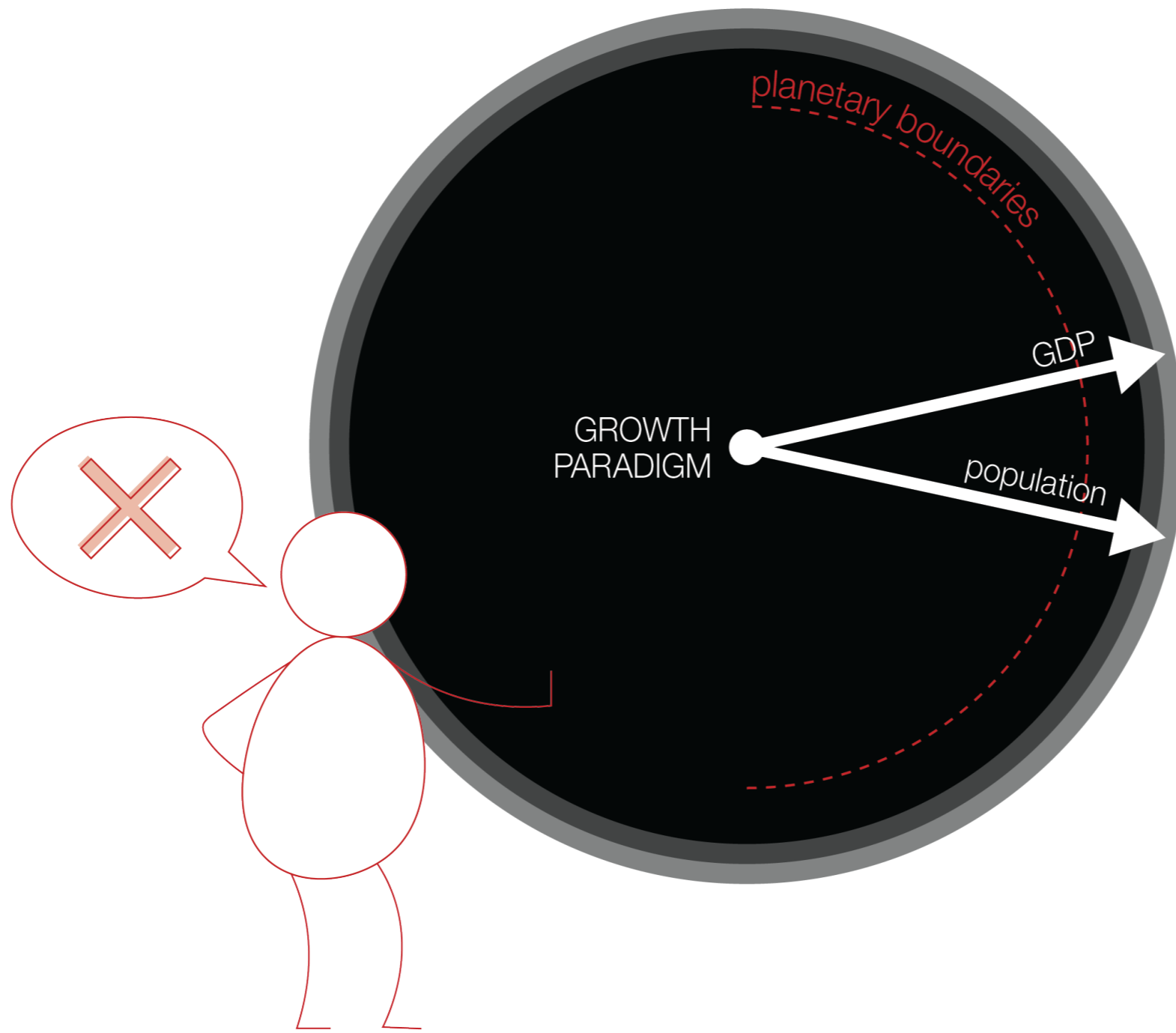
limits to
GROWTH

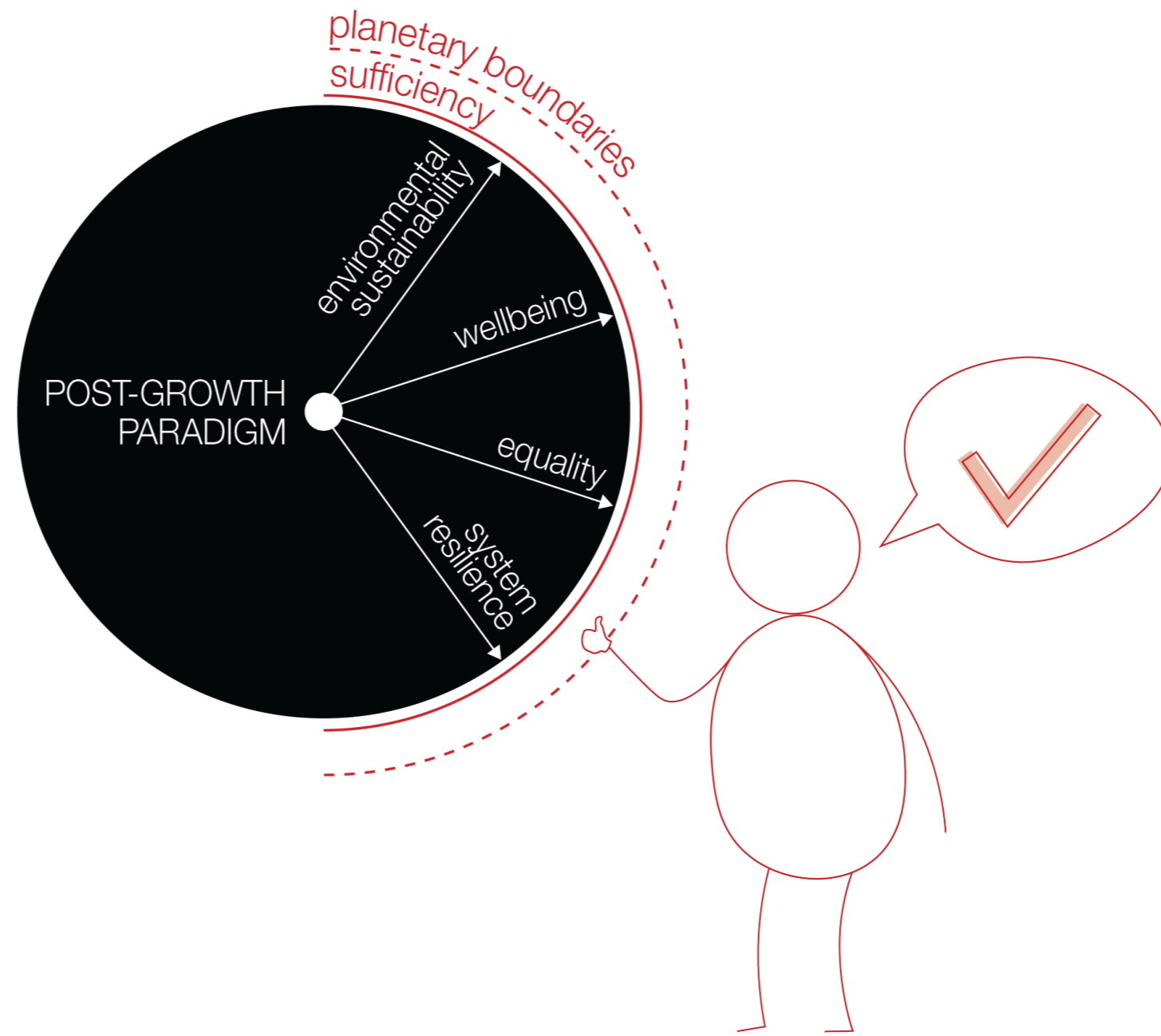

*“If the present growth trends in world population, industrialization, pollution, food production, and resource depletion continue unchanged, the limits to growth on this planet will be reached sometime within the next one **hundred** years.”*

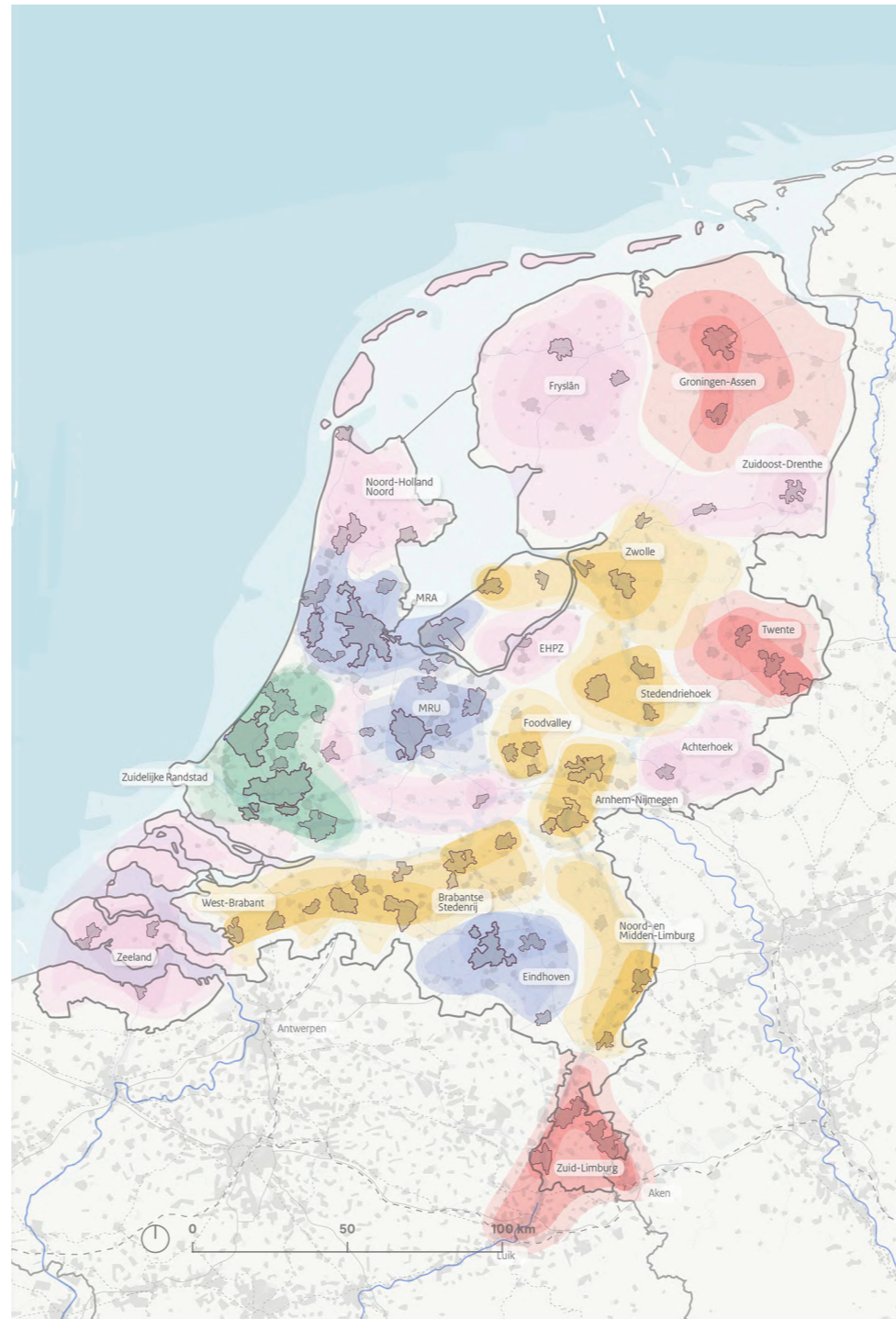
(Meadows et al., **1972**, p. 23)

we are now in year 54

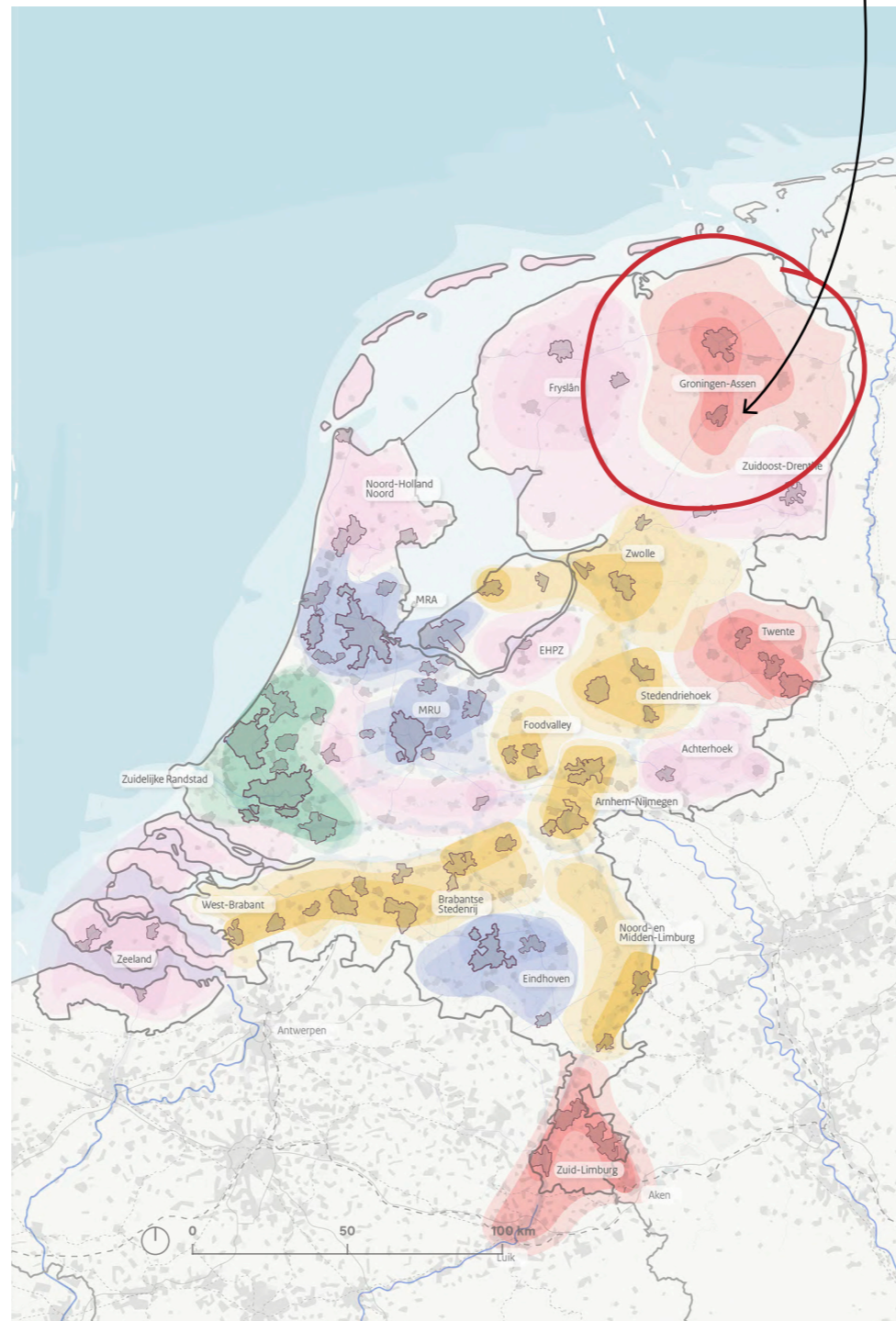

continue **GROWTH**

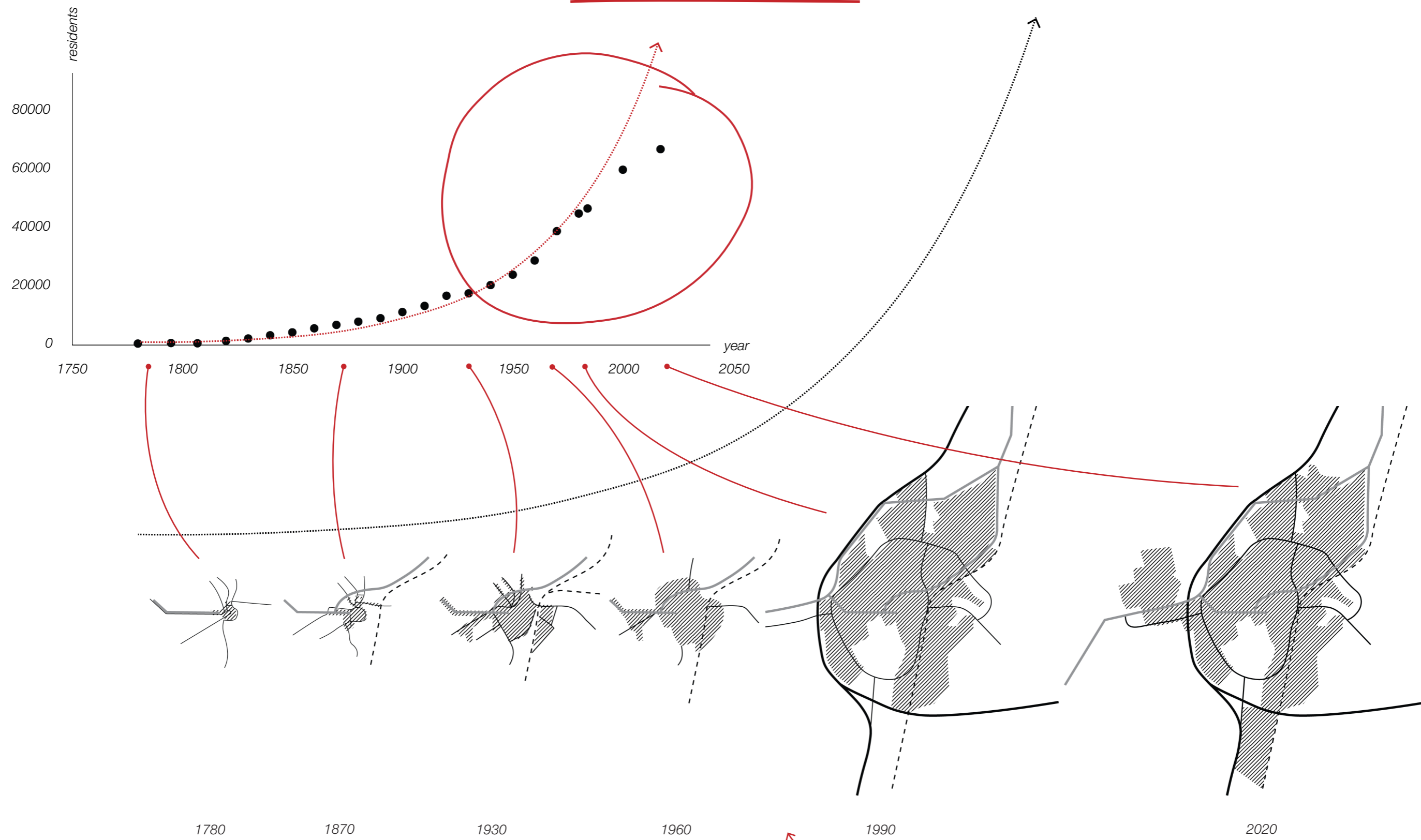

- *strengthen*
- *initiate*
- *stimulate*
- *transform*
- *accommodate*

continue GROWTH *in Assen?*

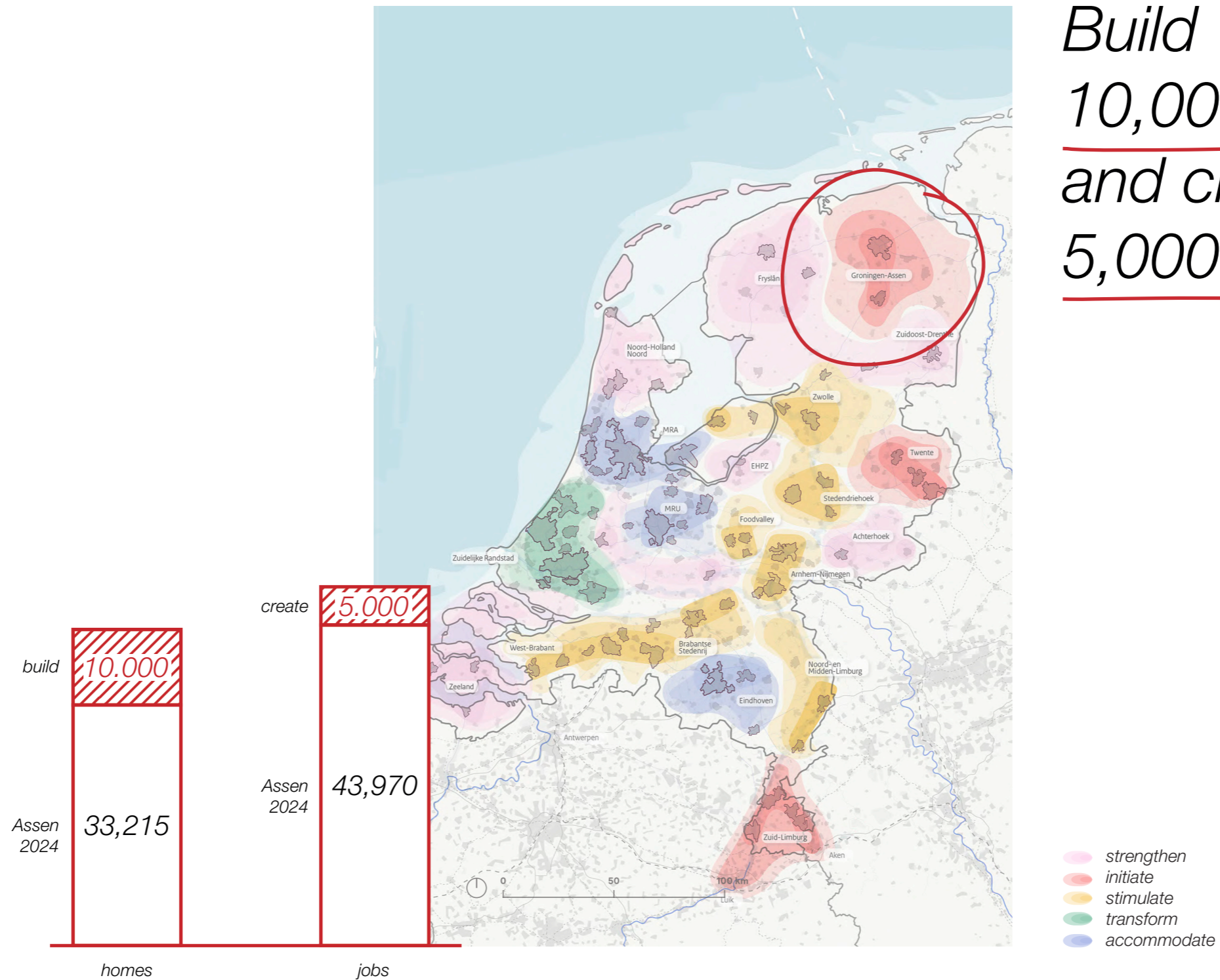
GROWTH *in Assen?*

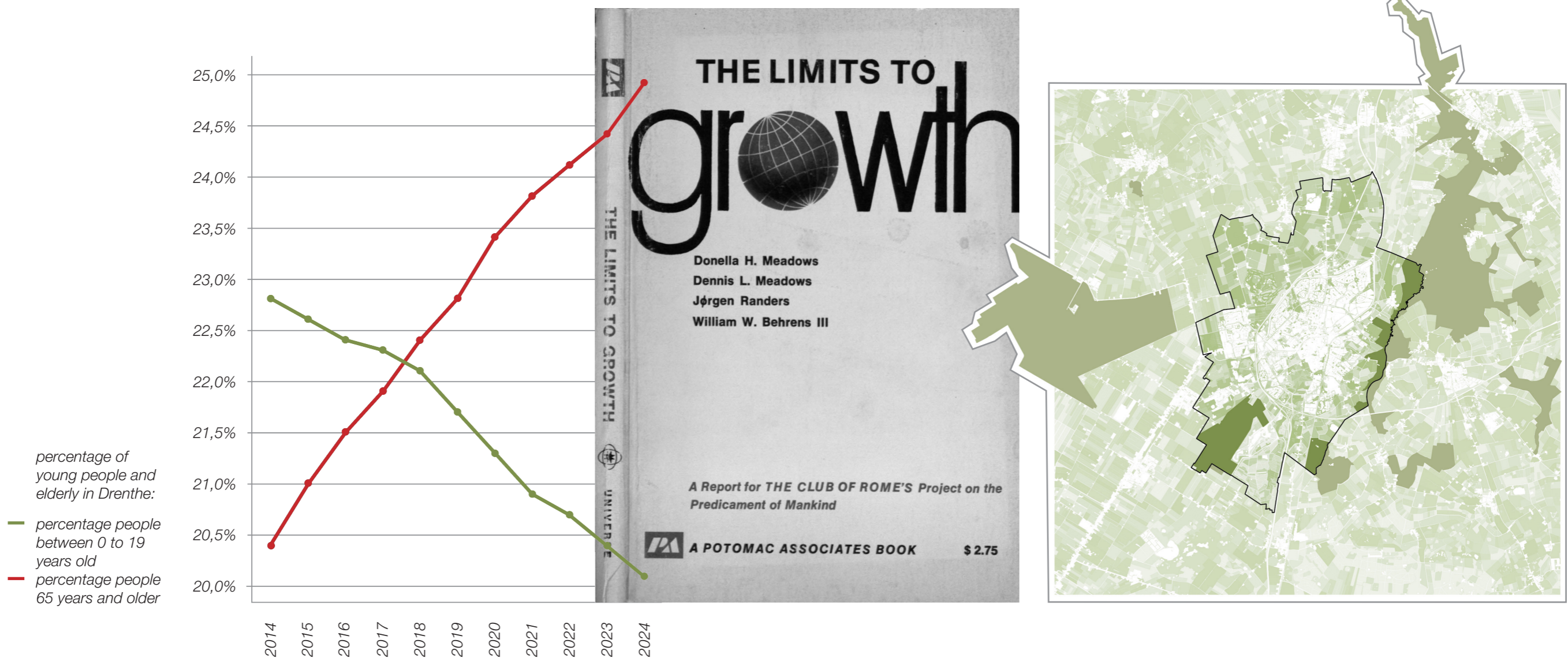
Assen was appointed to be an industrial growth centre in 1959 (and later in 1976)

continue **GROWTH** in Assen?

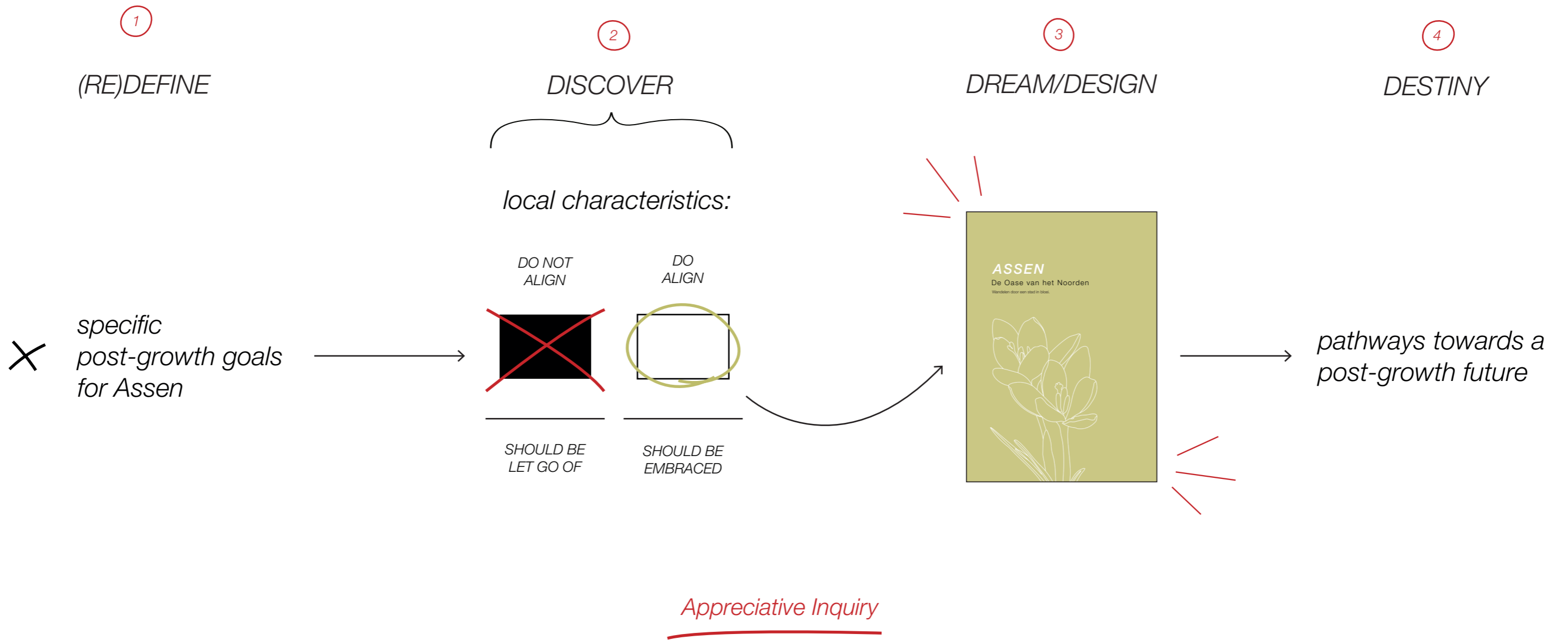
*Build
10,000 homes
and create
5,000 extra jobs.*

limits to
GROWTH

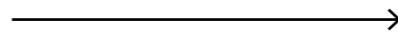
How can the spatial application of
post-growth theory lead to
an alternative sustainable future
for the city of Assen?

2

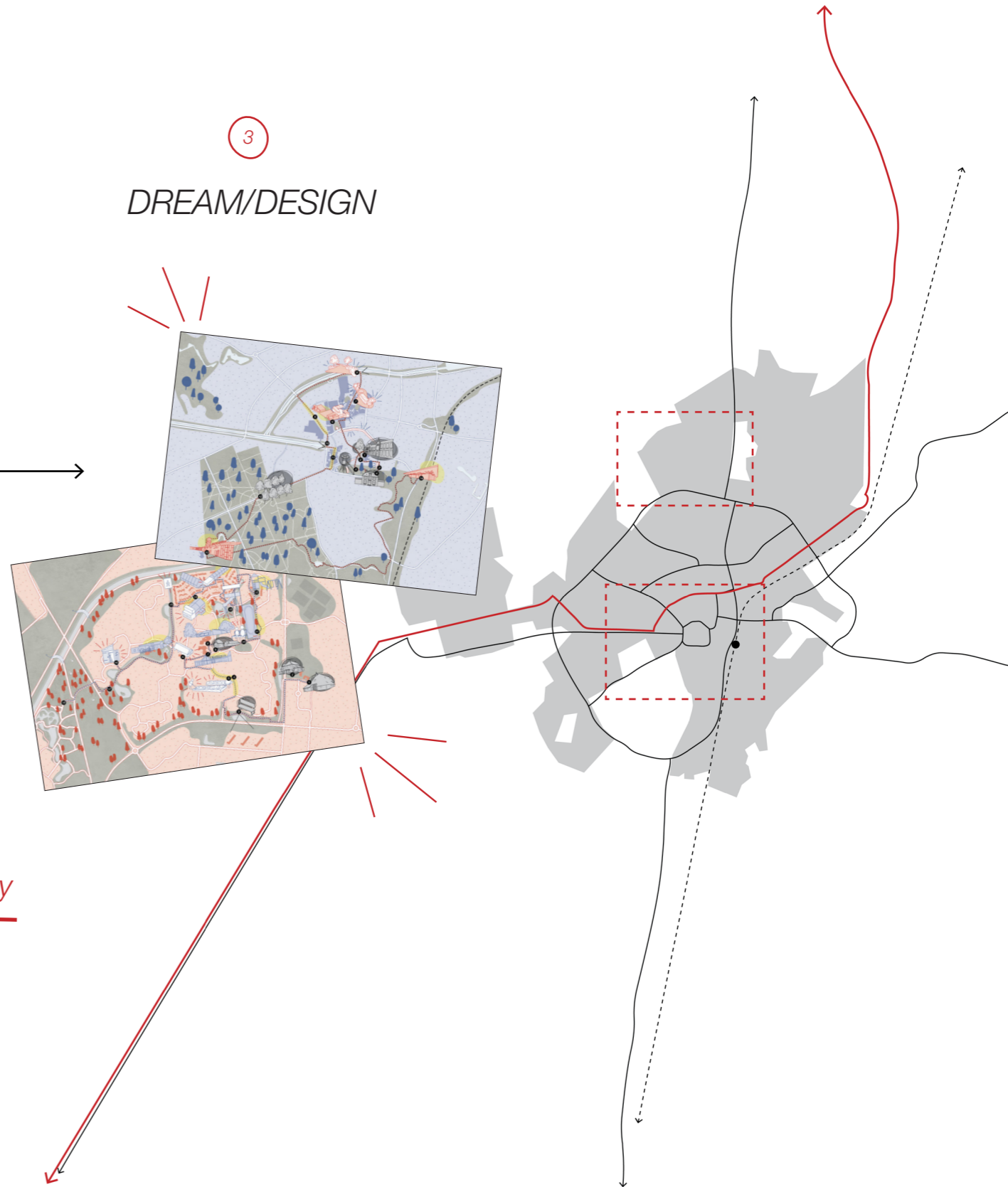
DISCOVER

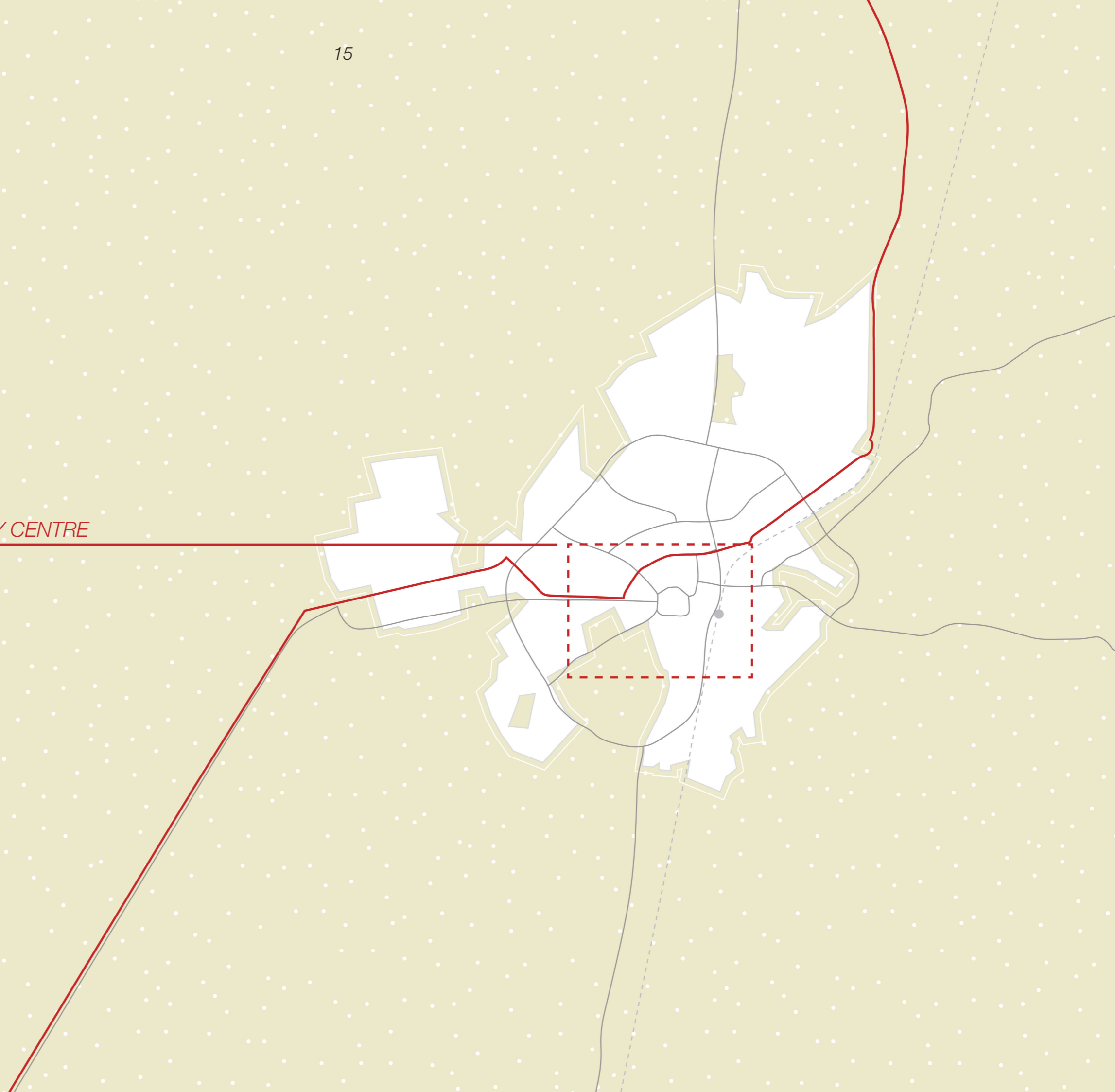
3

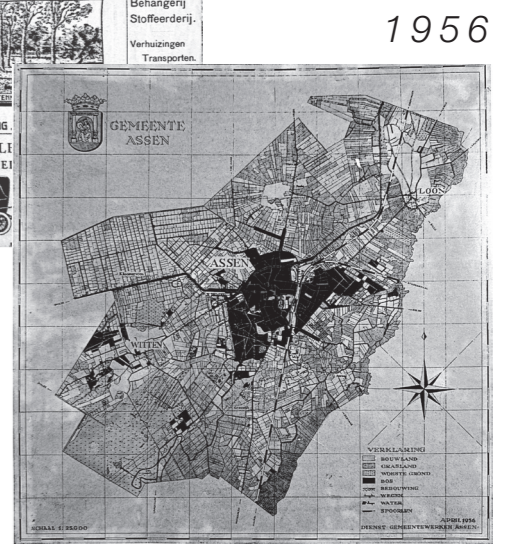
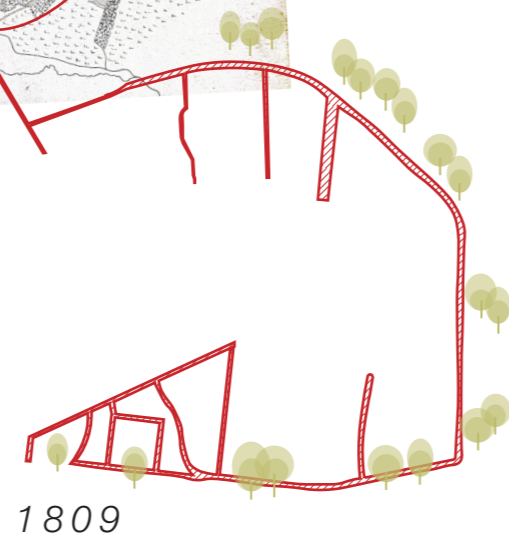
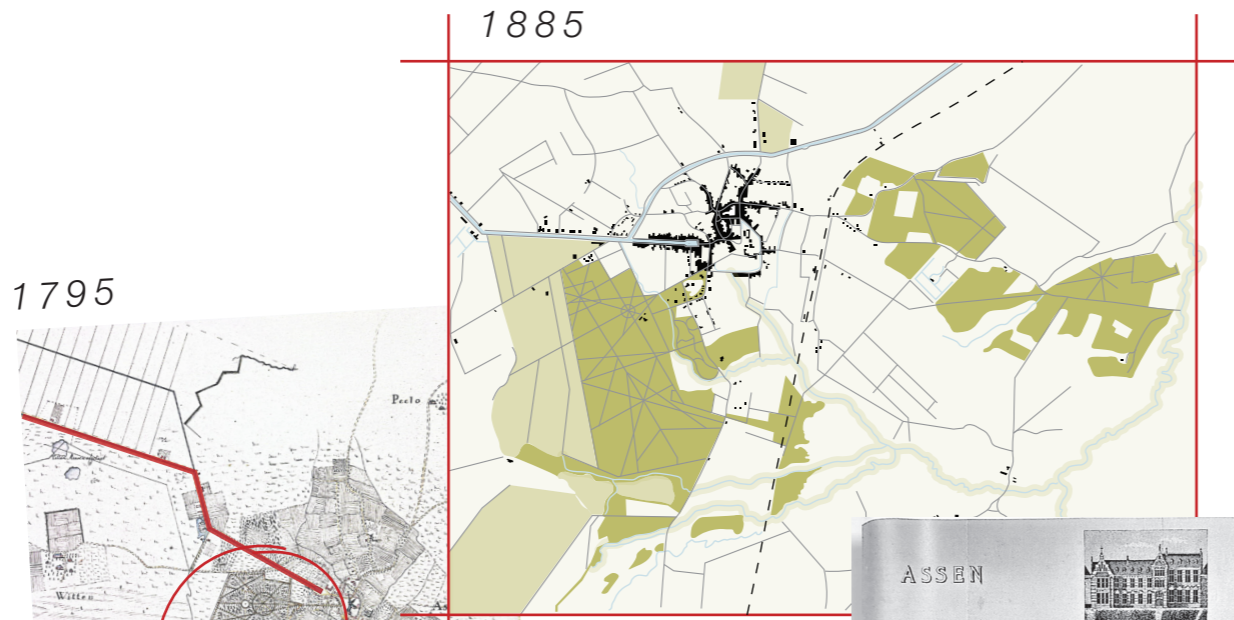
DREAM/DESIGN

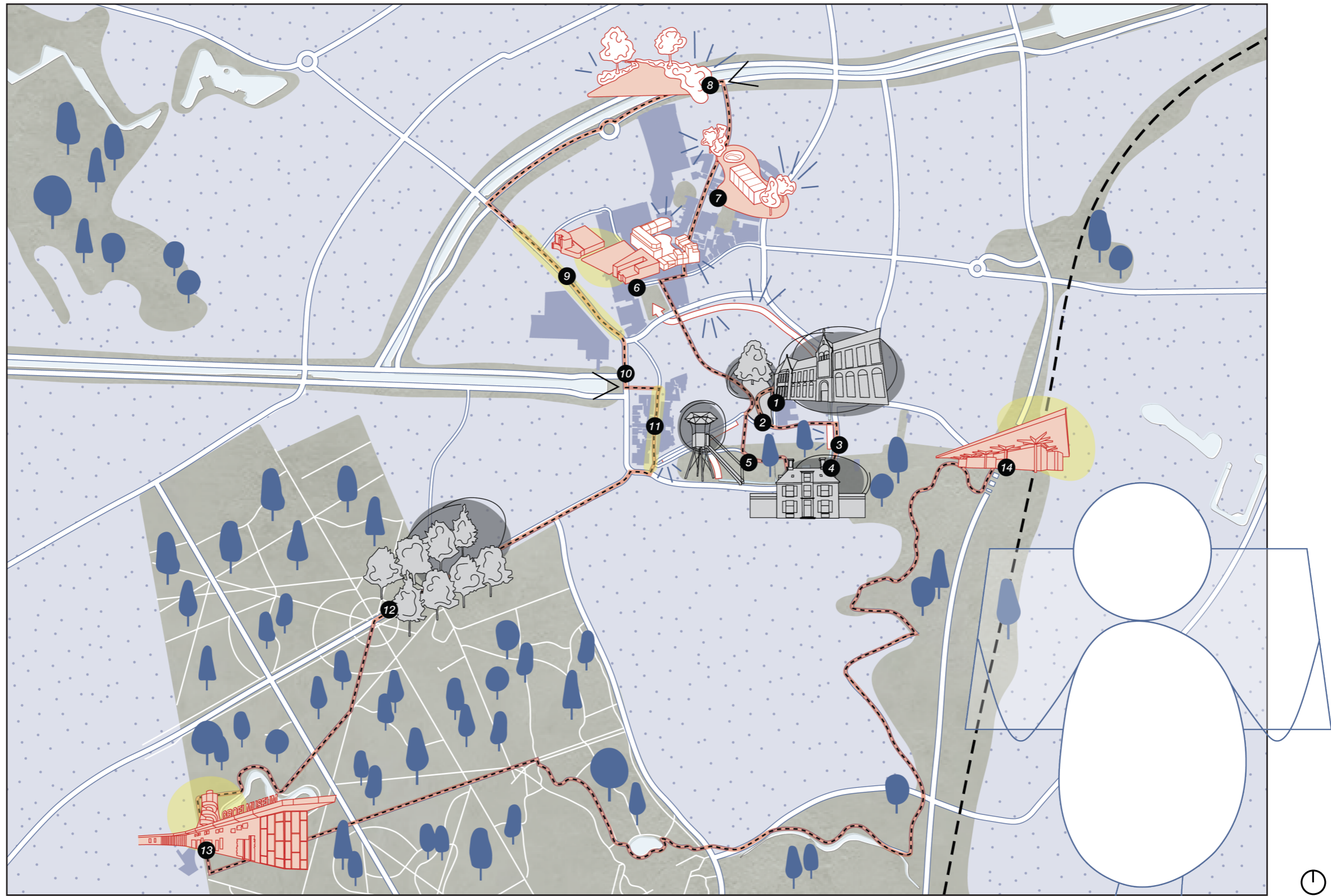
Appreciative Inquiry

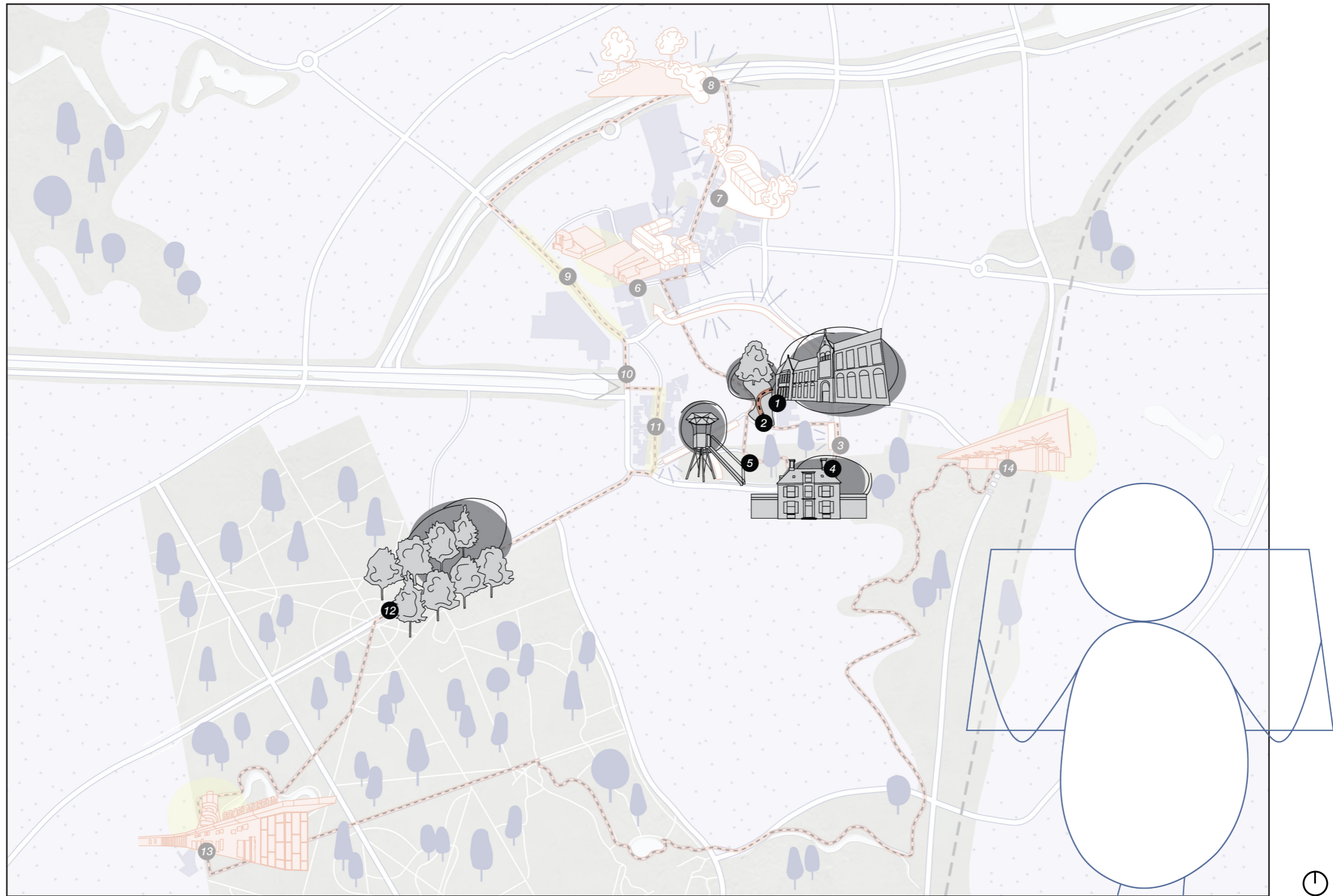

CITY CENTRE

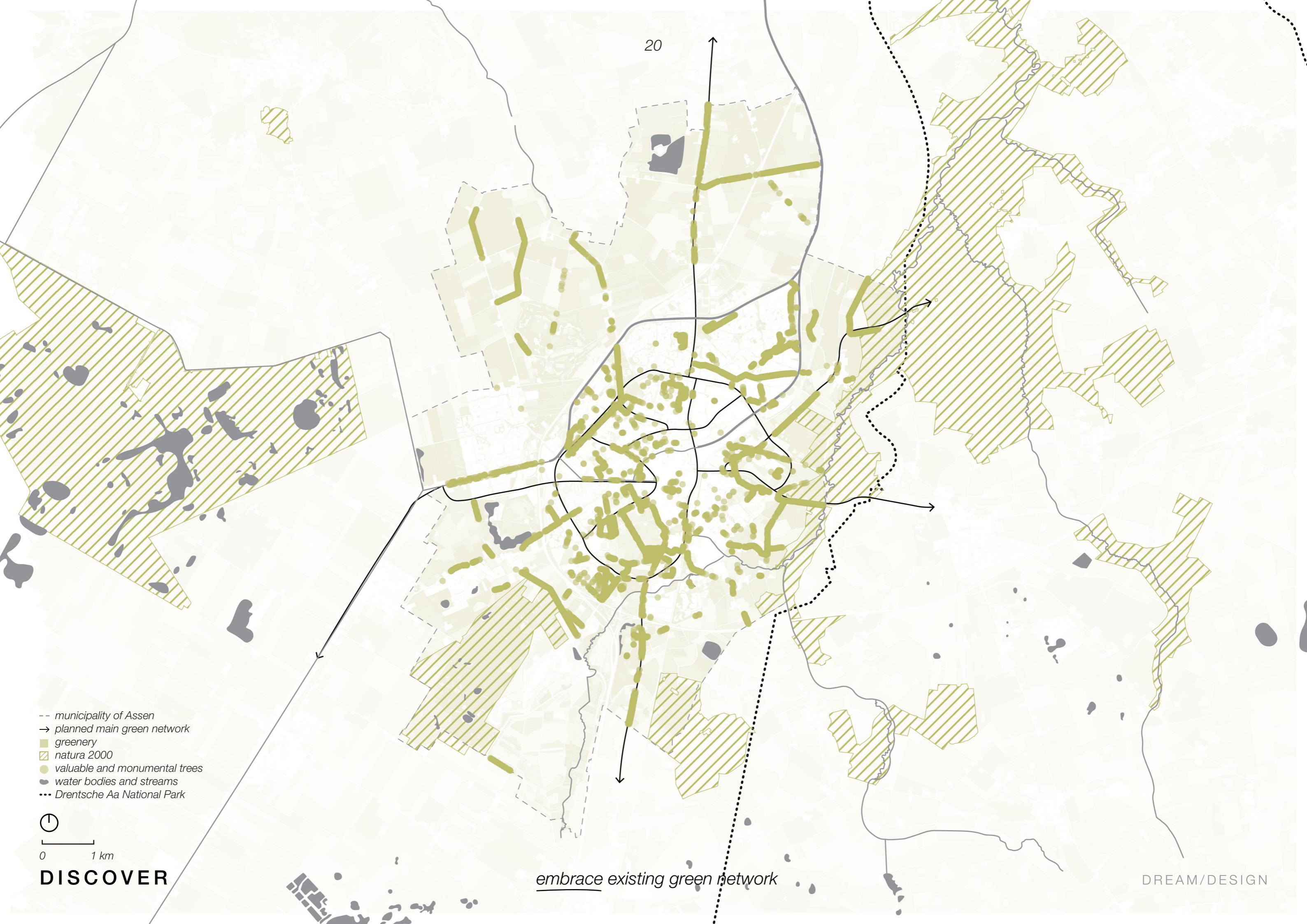

20

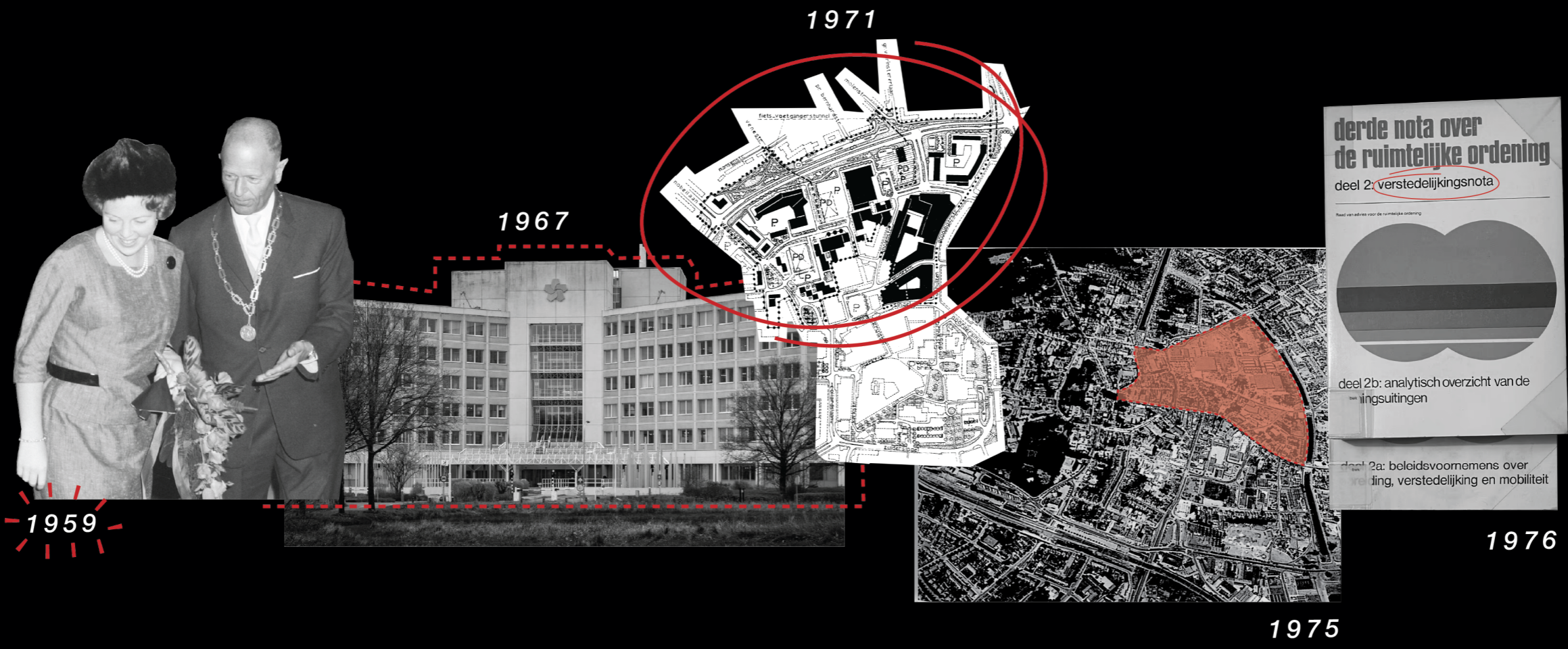
- municipality of Assen
- planned main green network
- greenery
- ▨ natura 2000
- valuable and monumental trees
- water bodies and streams
- ⋯ Drentsche Aa National Park

DISCOVER

embrace existing green network

DREAM/DESIGN

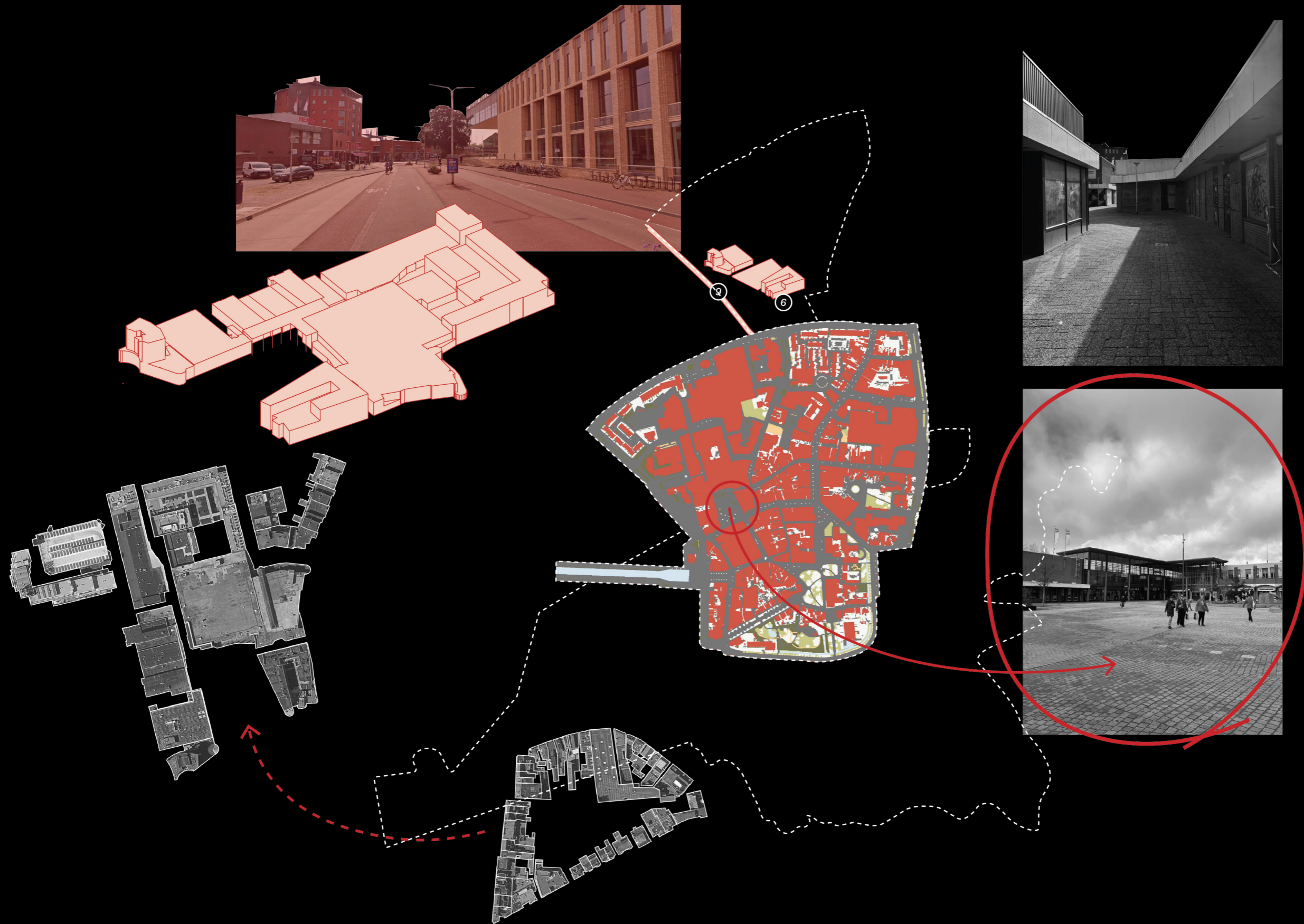

DISCOVER

(Battjes & Brink, 2009; Gemeente Assen, 1971; Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, 2025; Van Bilsen, 1963; Van Flymen and ANP, 2021)

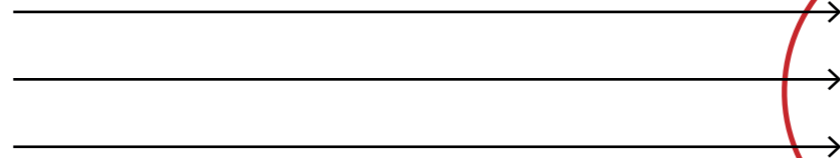
let go of growth-obsessed development

DREAM/DESIGN

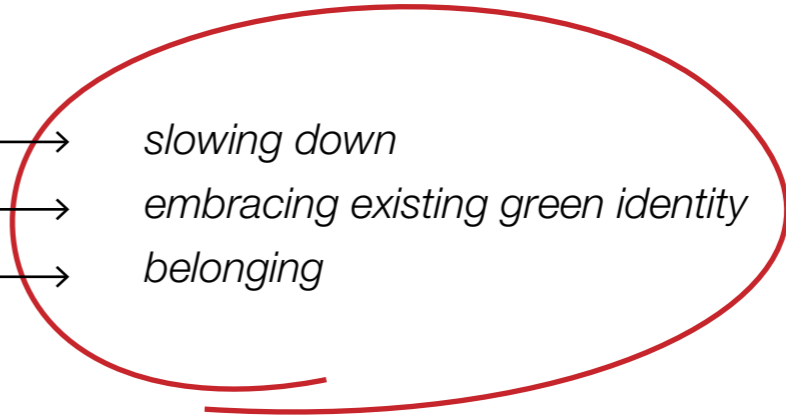

accelerating
asphalting
competing

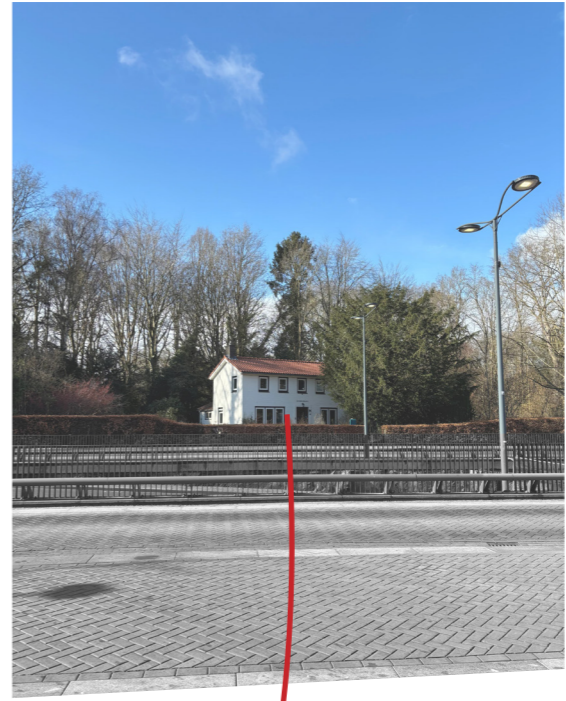
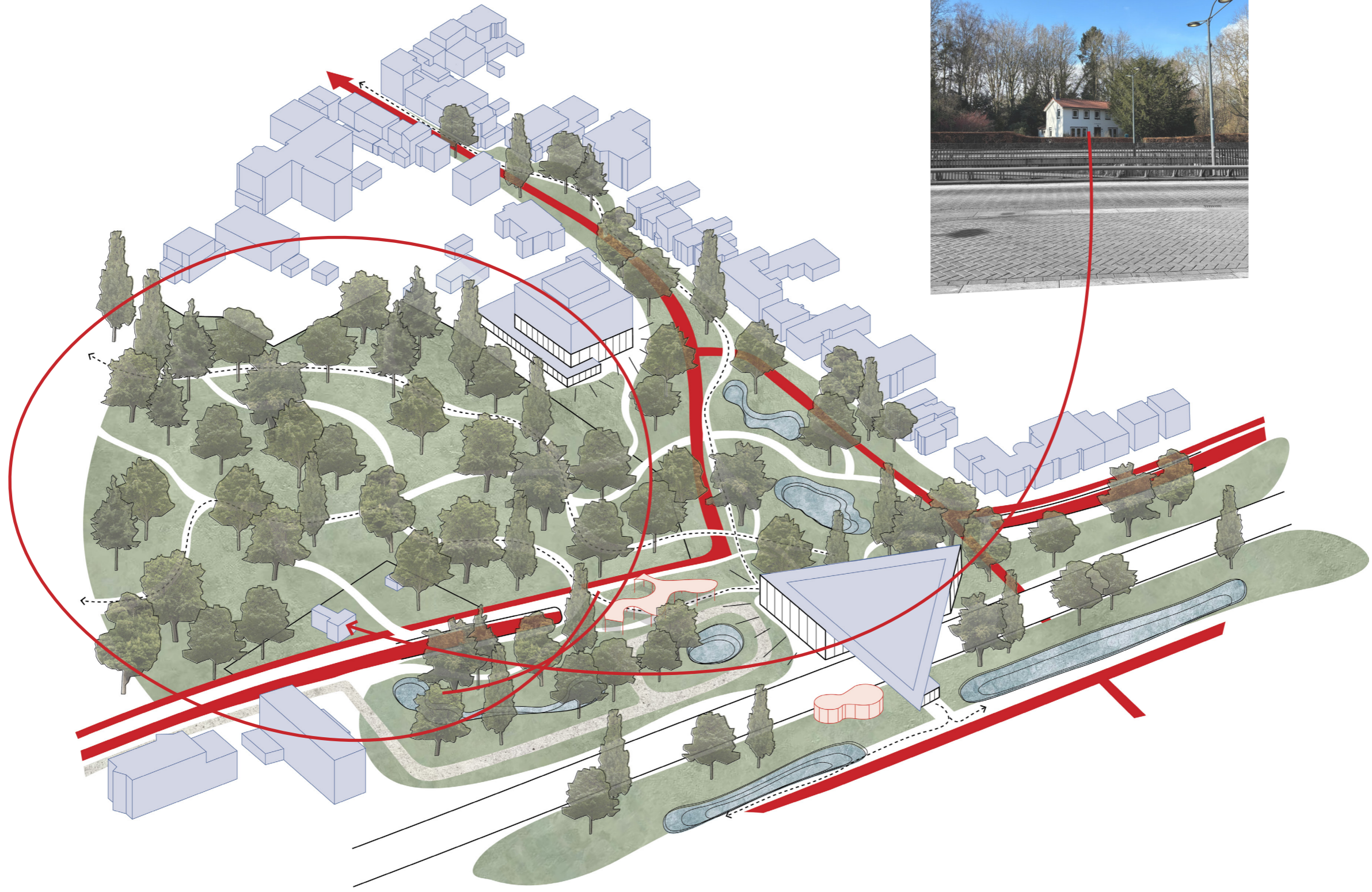

slowing down
embracing existing green identity
belonging

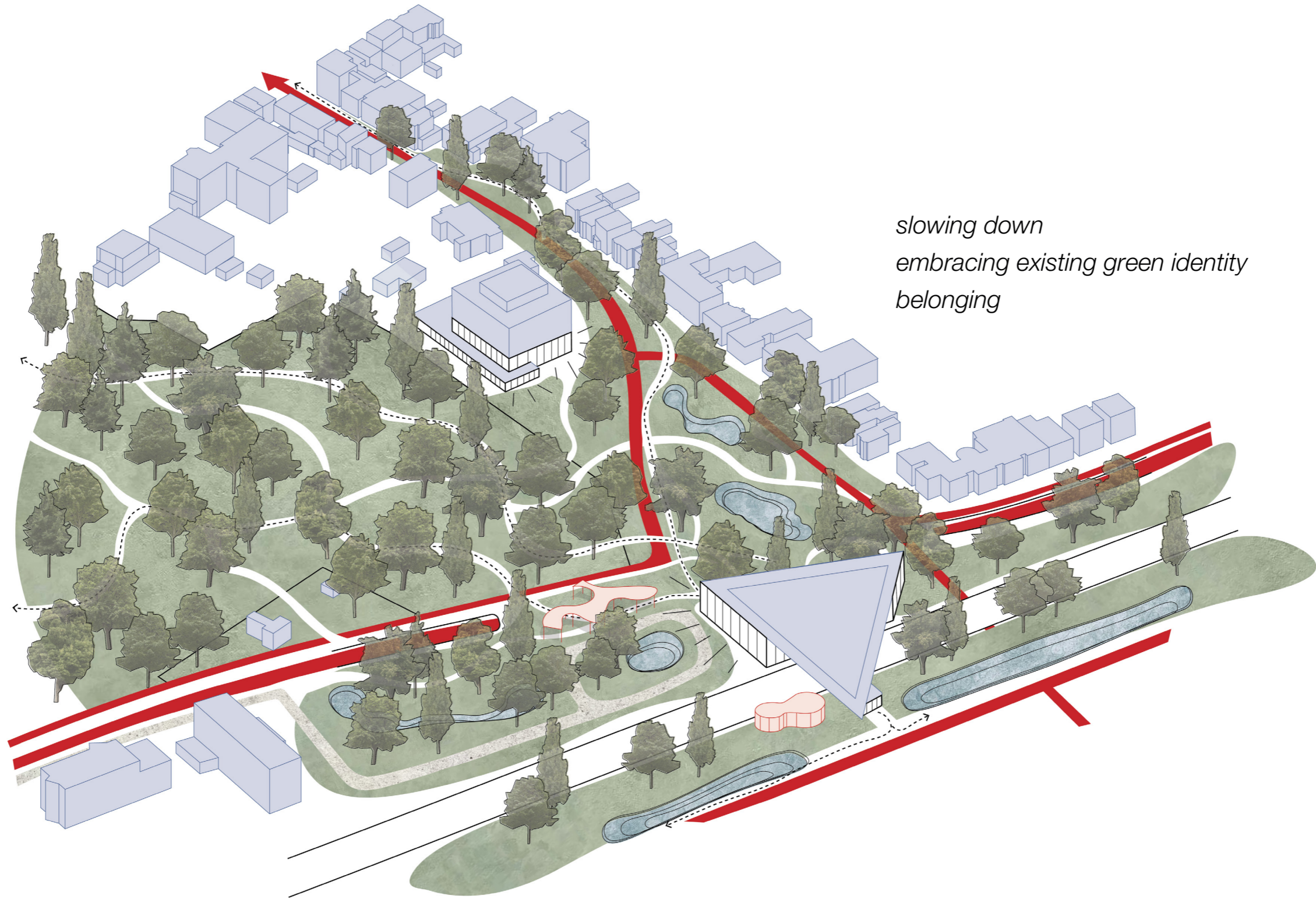

*accelerating
asphalting
competing*

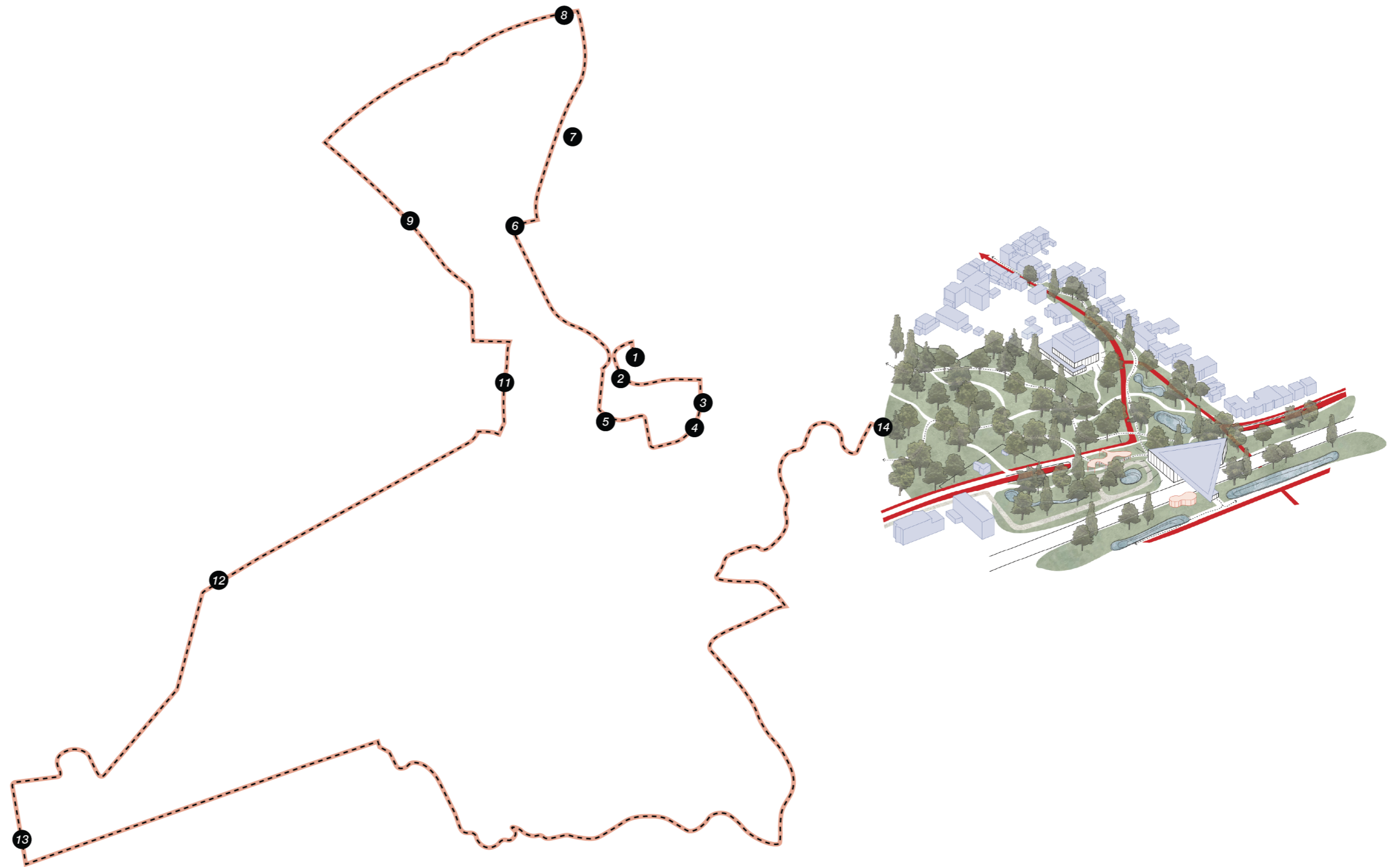

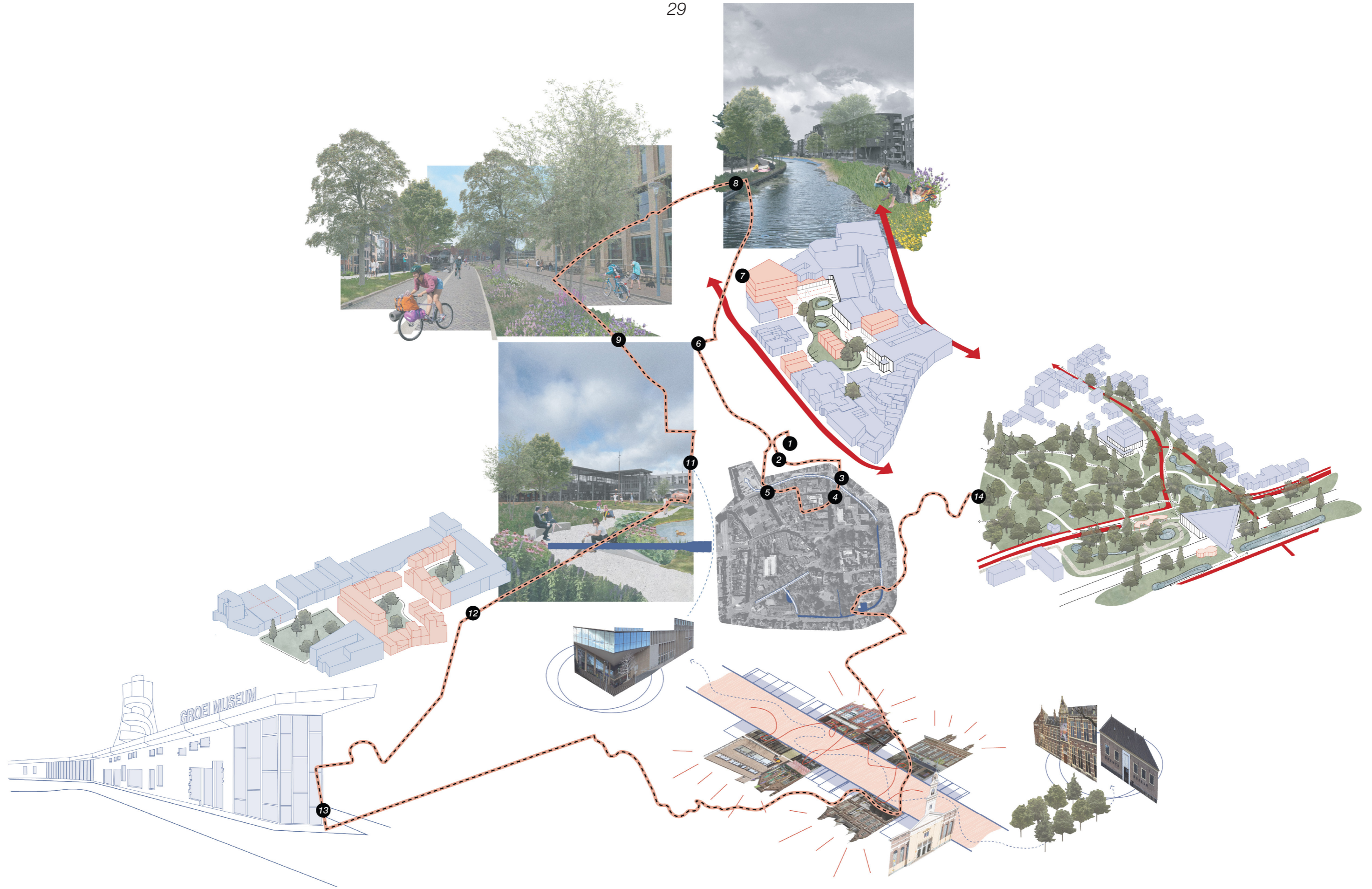
2076
creating space to breathe again

*slowing down
embracing existing green identity
belonging*

2076
creating space to breathe again

... but part of a system in which existing qualities that align with post-growth thinking are embraced and post-growth values are prioritised

1870

Pittelo:
1,400
homes.

Baggelhuizen:
1,500 homes.

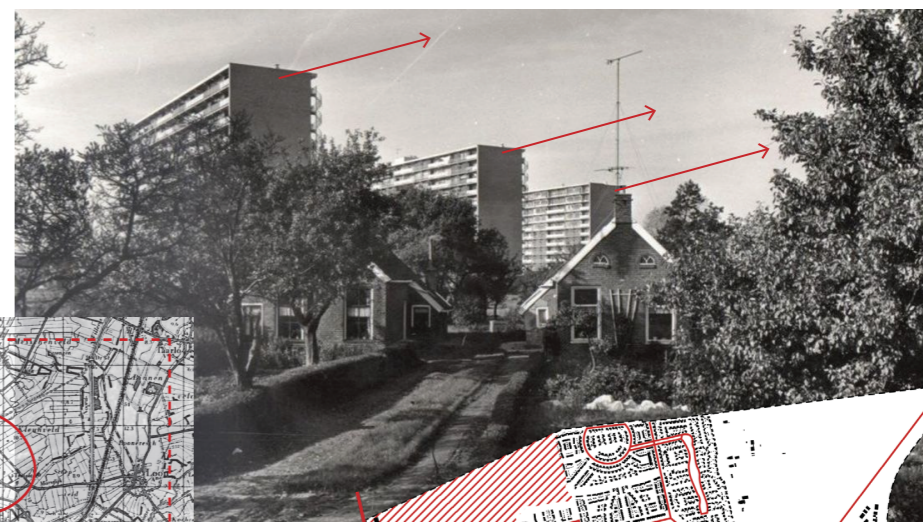
Peelo:
2,900 homes.

1964

1968

1970

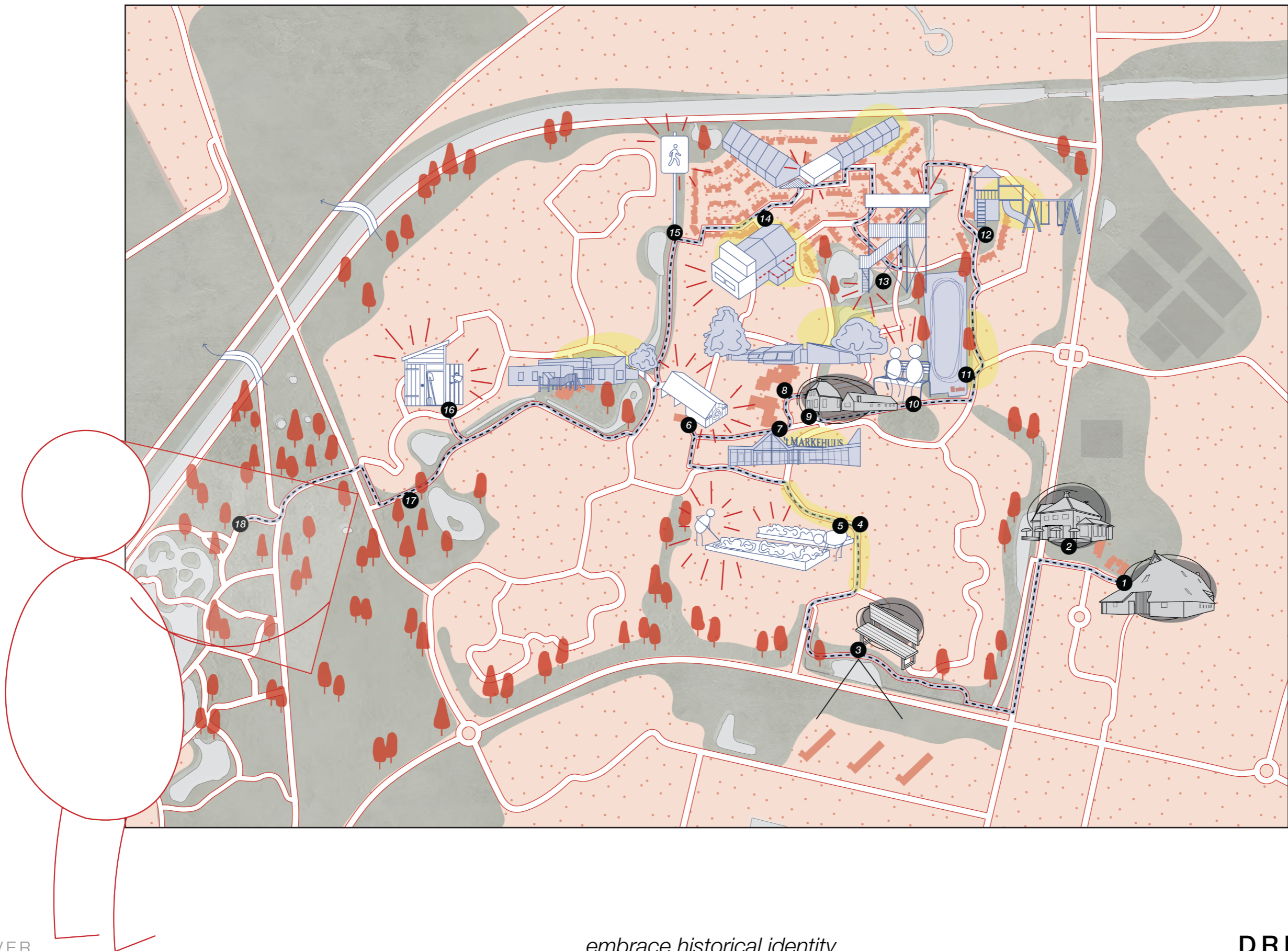
2035?

DISCOVER

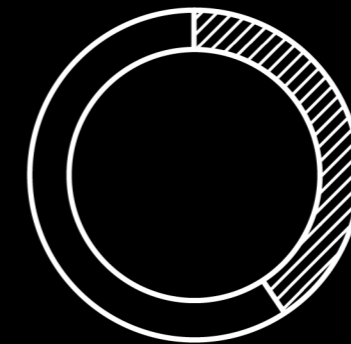
(Battjes & Brink, 2009; Café Peelo, n.d.;
Timmer & Oud Peelo, 2022; Van Der Wal, n.d.)

embrace historical qualities

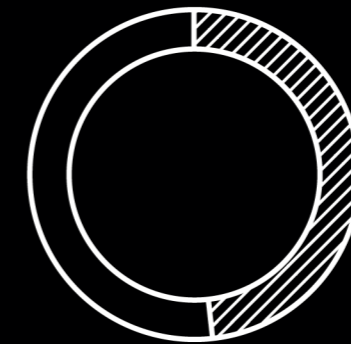
DREAM/DESIGN

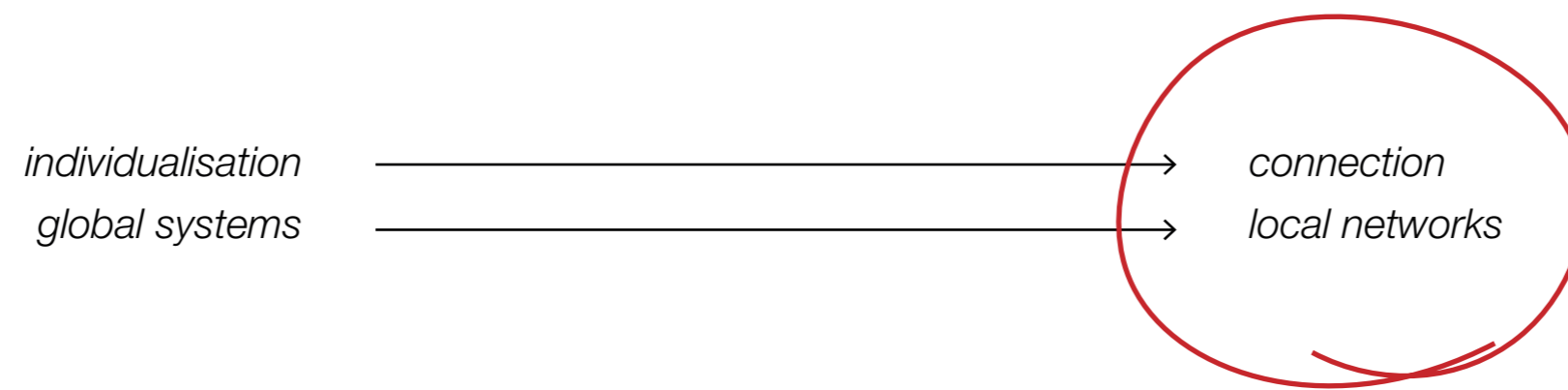

40,7%
single-person
households
in Assen

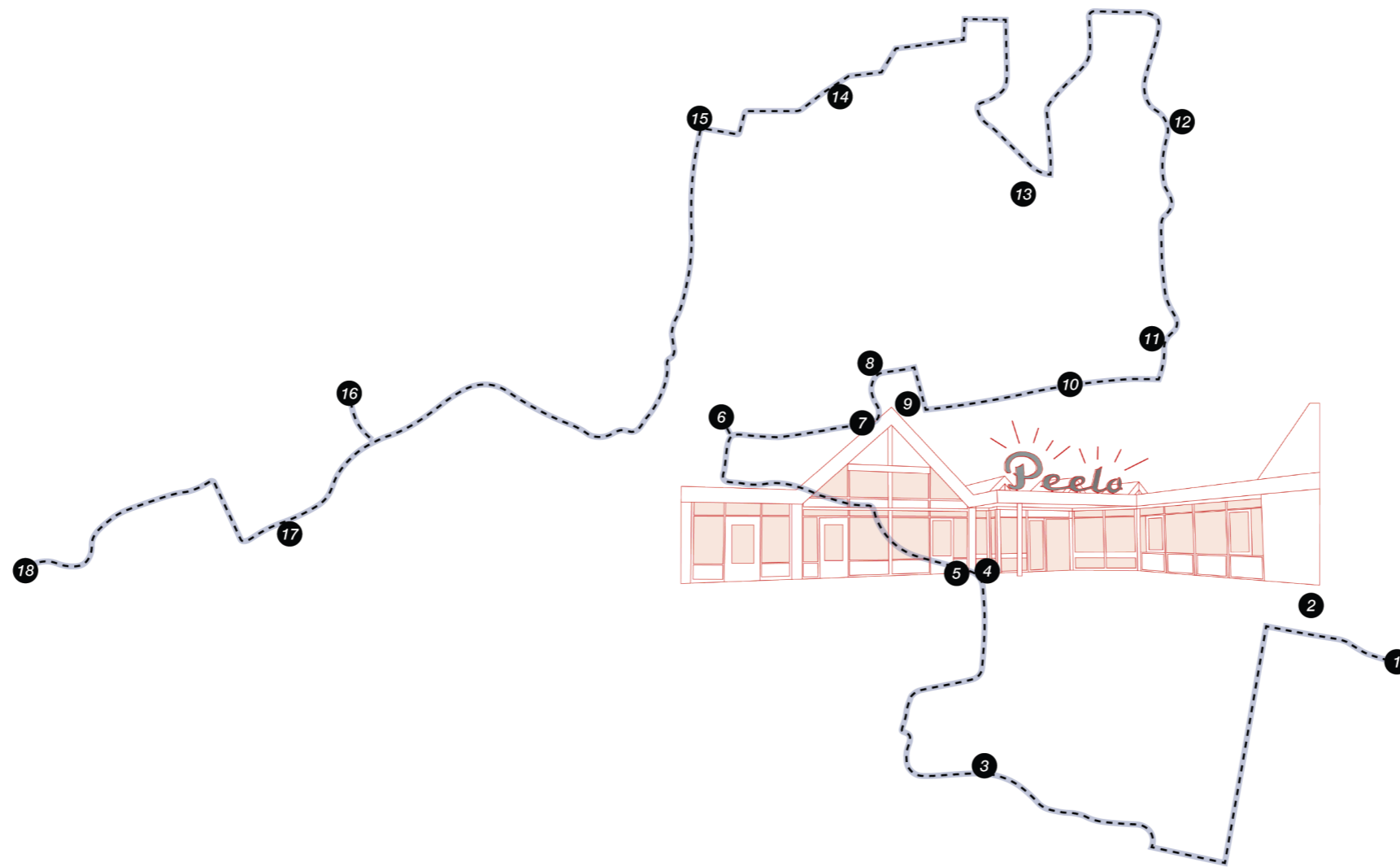
48,2%
reported
loneliness

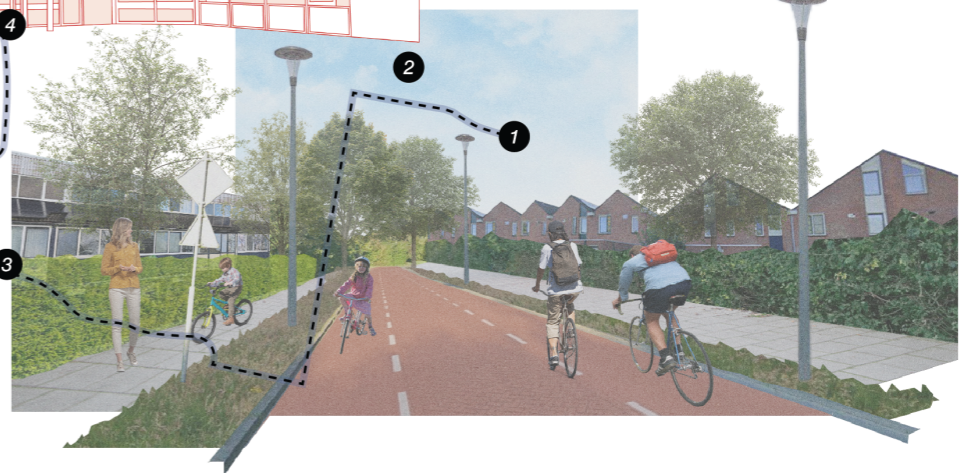
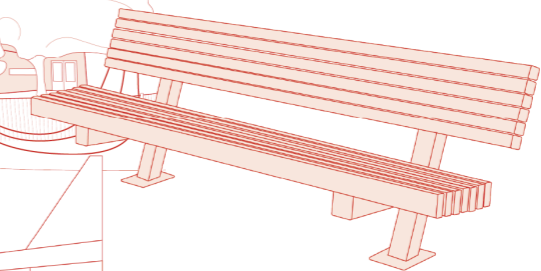
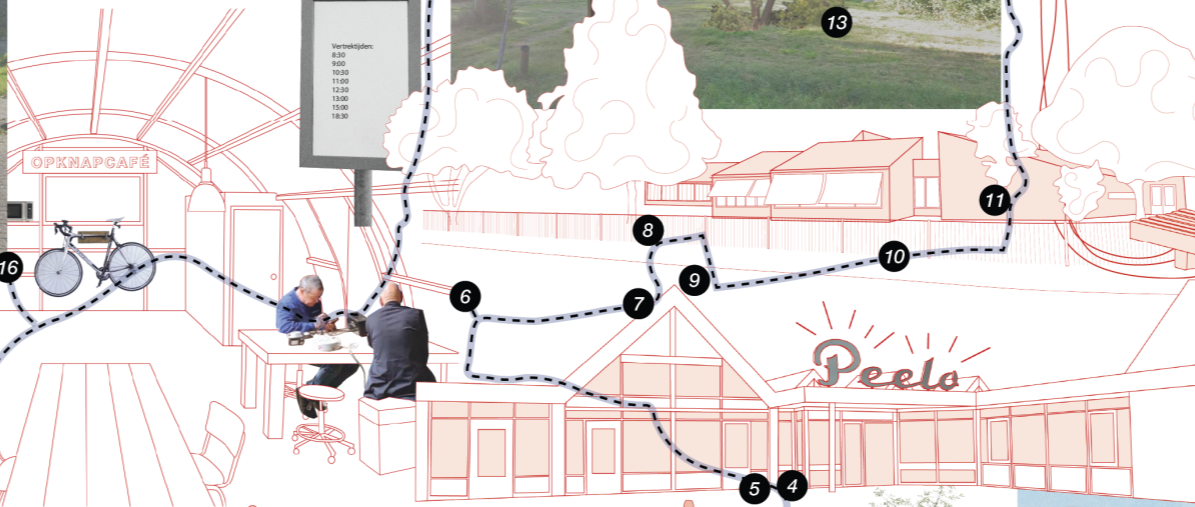
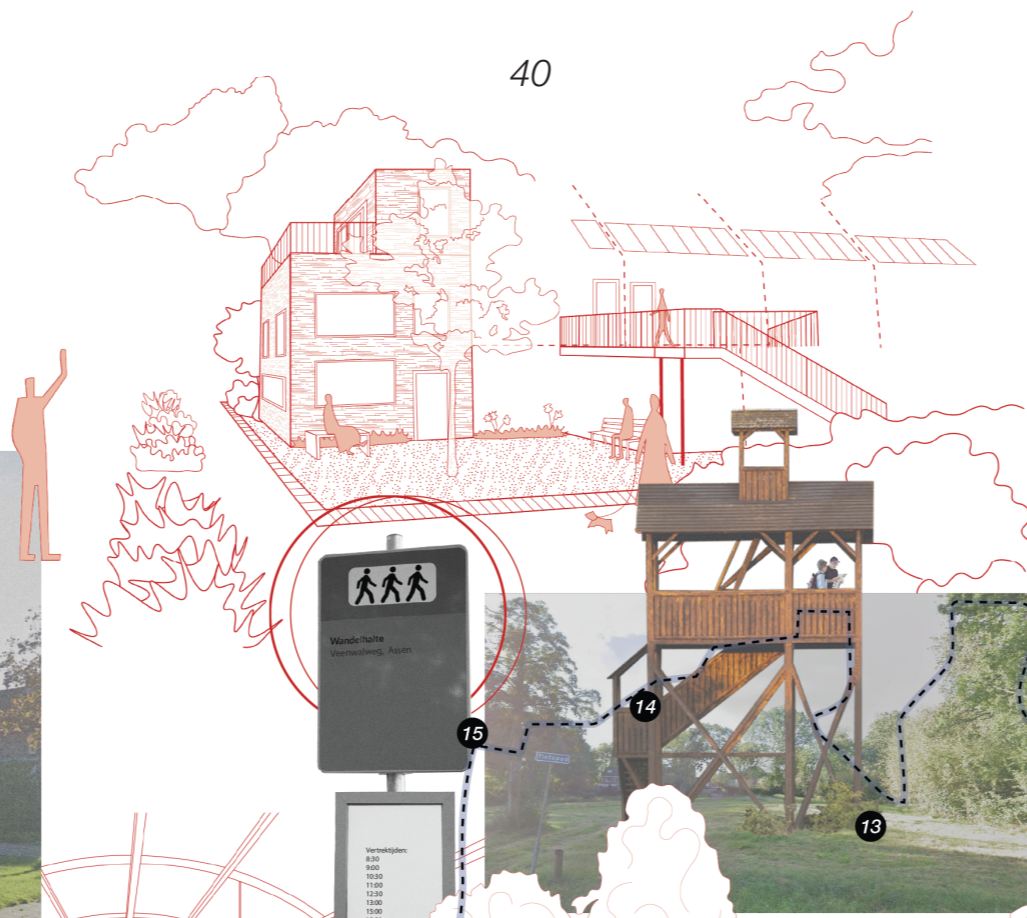

network in which existing qualities are further built upon and post-growth values centred around well-being are made leading

happened

1259
Cisterciënzer klooster Maria in Campis wordt gebouwd.

1777
Landgoed Overingel wordt gebouwd. Het eerste paleis van de 'Stad der Paleizen.'

1809
Assen krijgt stadsrechten nadat Petrus Hofstede koning Lodewijk Napoleon heeft overtuigd.

1935
Oprichting van de psychiatrische inrichting 'Licht en Kracht.' Assen krijgt een belangrijke gezondheidszorg functie.

1955
Het permanente TT Circuit wordt aangelegd.

1959
Assen wordt aangewezen als industriekern door de Rijksoverheid. Dit leidt tot een periode van snelle industrialisatie.

1964
De gewenste groeispurt van Assen vindt uiting in het Structuurplan 1964. In plaats van nieuwe straten of buurten moeten nu hele nieuwe wijken ontwikkeld worden.

1967
De NAM verhuist van Oldenzaal naar Assen. Voornamelijk vanwege de gunstige ligging van Assen.

Jaren 1970
Aansluiting van Assen op de A28. De groei van het autoverkeer heeft sterke invloed op de transformatie. De auto krijgt een dominante rol in het stadsbeeld en de bereikbaarheid per auto staat op nummer één.

1972
Komplan-Noord wordt vastgesteld. Het centrum wordt uitgebreid richting het noorden en Assen wordt een moderne, op auto's gerichte stad. Het gaat gepaard met een actief saneringsbeleid.

1973
Warenhuisketen Vroom & Dreesmann (V&D) vestigt zich aan het Koopmansplein. De naam Vendet wordt gebruikt voor vestigingen in middelgrote plaatsen. Grootschalige retailers nemen de binnenstad over en vervangen lokale ondernemers.

1976
Assen wordt aangewezen als concentratiekern in de Verstedelijkingsnota.

2008
Financiële crisis. Creëert twijfels over eindeloze economische groei.

2016
Assen kampt met zichtbare leegstand in het stadscentrum. Daarnaast trekken jongeren uit Assen en is er sprake van verdunning in de woonwijken.

2020
De coronapandemie zorgt voor een hernieuwde waardering voor lokale gemeenschappen en een groene omgeving om in te wandelen. Het gaat gepaard met een vlucht uit de randstad.

2025
De regio Groningen-Assen is door het Rijk aangewezen als initieerregio waar grootschalige woningbouw en economische groei moet gaan plaatsvinden.

2026
De NAM verlaat Assen. Het kantoor is te groot voor de organisatie.

Museum of Growth to learn about the growth-obsessed development and its consequences

yet to happen

2026 Extreme waterval zorgt voor overlast door de gehele stad. Tegelijkertijd zorgen de hoge energieprijzen voor ophef. Het leidt tot een maatschappelijke discussie over mobiliteit, consumptiepatronen en economische afhankelijkheid.

2027 Derde grote uitbreiding van De Bonte Wever. Er worden 76 extra hotelkamers gebouwd, vijf vergaderalen, twee nieuwe foyers en een nieuwe evenementenlocatie van 3.000 m².

2028 Eerste grote fase van Kloosterakker, uitbreiding van Kloosterveen, is afgerond.

2028 De Gemeente Assen presenteert een ambitieus groeiplan, voornamelijk bedoeld om investeerders aan te trekken. Het plan richt zich op grootschalige nieuwbouw en infrastructuuruitbreiding.

2029 De Brinkbijeenkomst vindt plaats. Biologen, stedenbouwkundigen, zorgwerknemers, studenten, kunstenaars en nog vele anderen komen samen op de Brink om zich uit te spreken tegen het groei-beleid van de gemeente. Zij willen dat de gemeente investeert in het tot bloei brengen van de stad. Het welzijn van bewoners en de natuur moet voorop staan.

2030 Leden van de beweging hebben de partij 'Gewoon Assen' opgericht en winnen maar liefst 7 zetels in de gemeenteraad. Zij spreken zich actief uit tegen het groei-beleid en pleiten voor een gebalanceerde ontwikkeling die past bij de stad. Hun motto is: "Niet groter, maar beter. Niet meer, maar genoeg. Gewoon Assen."

2030 De gemeente organiseert op initiatief van 'Gewoon Assen' en referendum voor een nieuw principe in het gemeentebelied: Moet Assen welzijn van mens en planeet voorop stellen boven economische en fysieke groei? De campagne verdeelt de stad en er ontstaan hevige discussies tussen voor- en tegenstanders. De opkomst is hoog en uiteindelijk stemt 68% voor. Assen is de eerste gemeente die kiest voor een bloei-economie.

2031 Eerst de burgerdruk en later het referendum hebben ertoe geleid dat de gemeente Assen van koers verandert. De Asser Geluks- en Welzijnsindex (AGWI) wordt het belangrijkste sturingsinstrument van de gemeente waaraan ontwikkelingen worden getoetst.

2032 Het college van B&W kent voor het eerst een wethouder die de stem van de natuur vertegenwoordigt. Hierdoor wordt het belang van de niet-menselijke natuur meegenomen in besluitvorming.

2032 Het oude NAM-gebouw krijgt een nieuwe bestemming. De ondernemersvereniging vestigt zich hier om samen te werken aan het verduurzamen en lokaal en circulair organiseren van de Asser economie. Daarnaast krijgt ook de makelaarsvereniging een plekje in het gebouw. Zij werken samen aan het herveden van de bestaande woningvoorraad.

2033 Assen wordt reclamevrij. Geïnspireerd op Grenoble waar ze in 2014 al reclame uit het straatbeeld verwijderden.

2034 Assen stapt uit Groningen-Assen verband.

2036 De binnenstad van Assen is volledig autovrij.

2043 TT Assen stopt met racen en het terrein wordt het Drents Museum voor Motorhistorie.

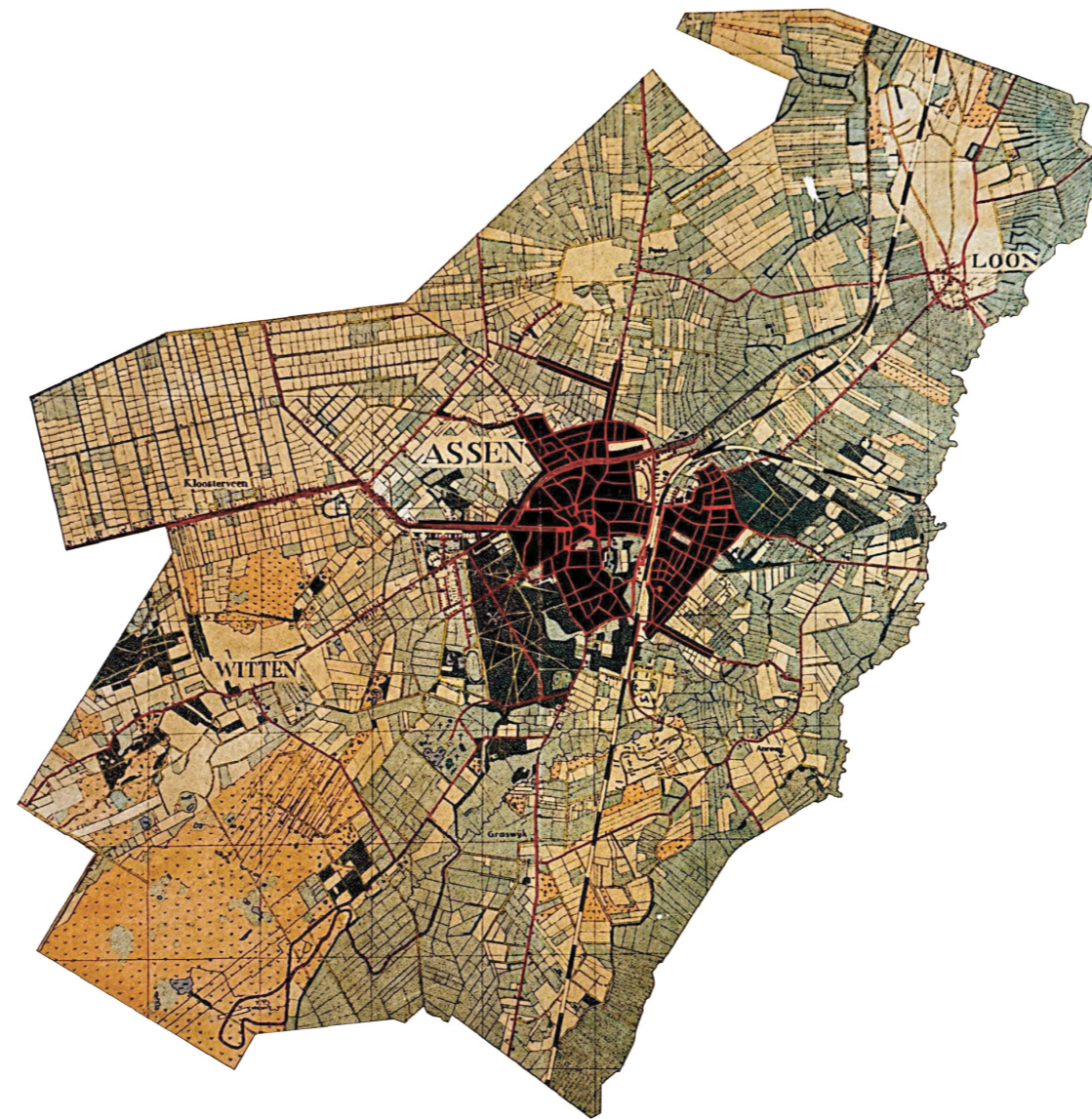
2046 De hele stad Assen is autovrij geworden. Lichte elektrische voertuigen worden ingezet voor mensen die minder mobiel zijn en om langere afstanden af te kunnen leggen. Voor vervoer buiten de stad maken bewoners gebruik van gedeeld vervoer.

2053 Assen bereikt materiaalneutraliteit.

2057 Jaarlijkse bloeiweek wordt voor het eerst georganiseerd als viering van de koersverandering van Assen. Tijdens de bloeiweeken staat waardering van de gemeenschap en het welzijn van mens en natuur centraal.

2070 Asser Model krijgt nationale en zelfs internationale aandacht. Assen staat bekend als de gelukkigste stad van Nederland.

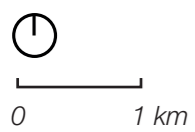
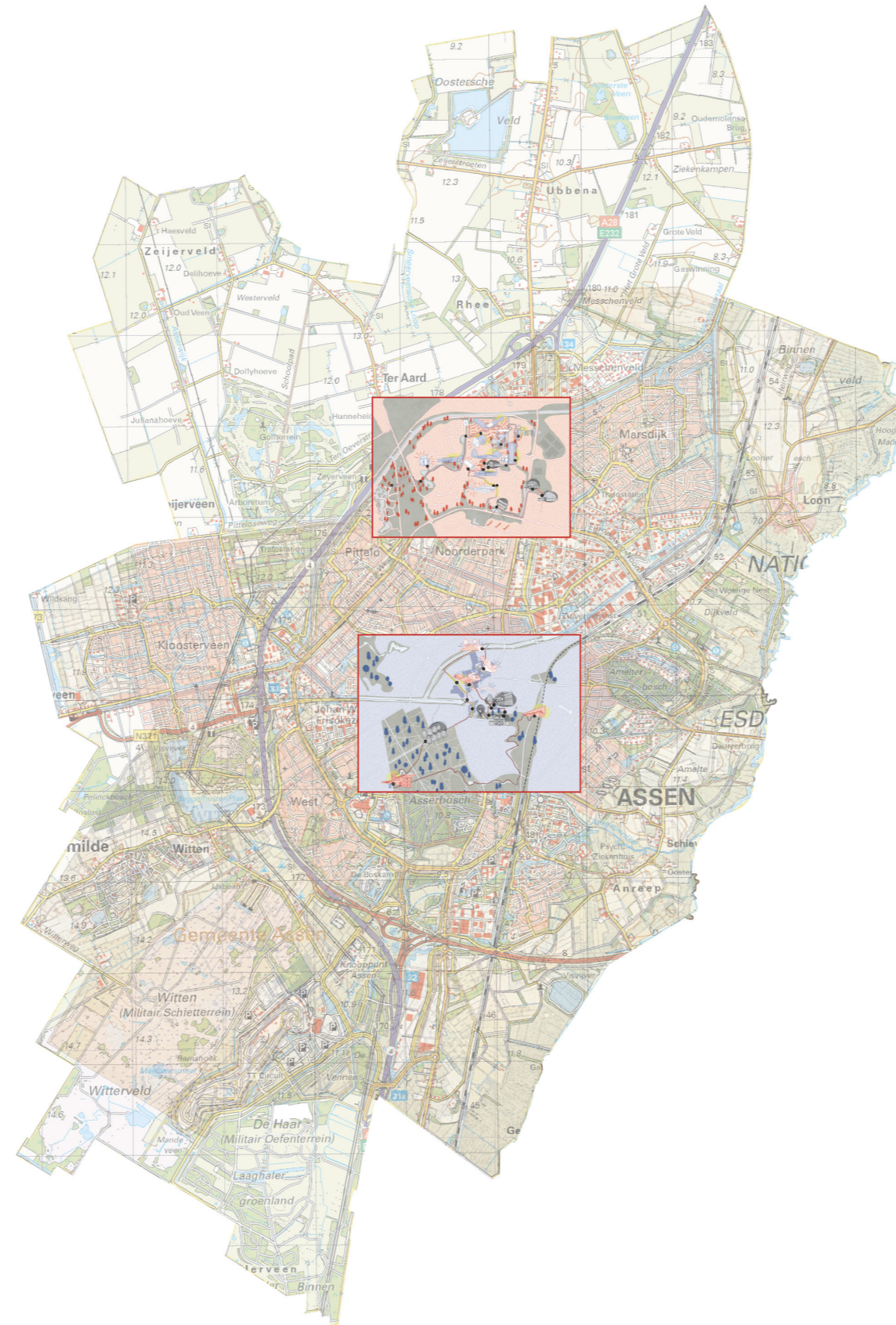
showing how to get there through active citizens and a supporting municipality

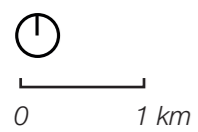
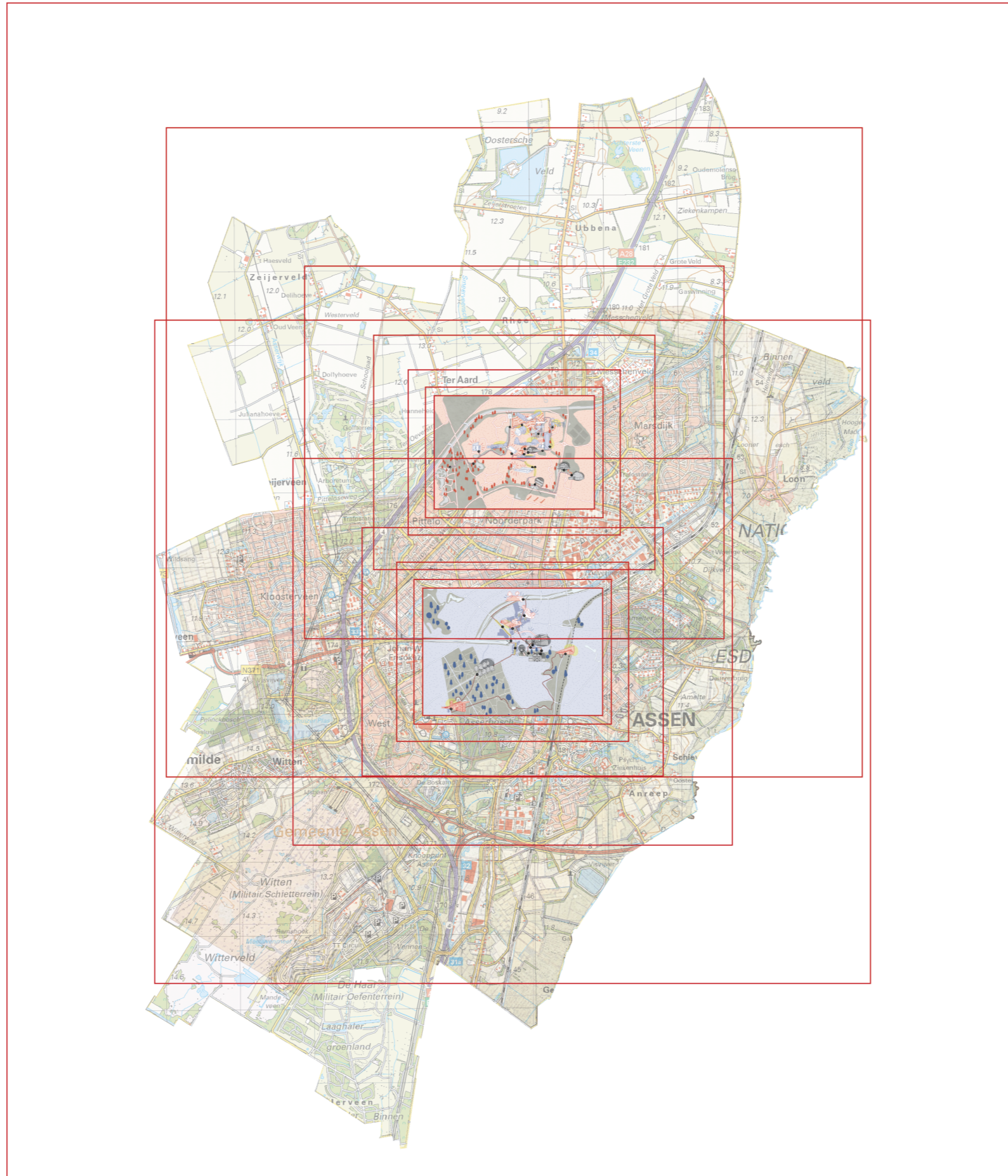
0 1 km

(Battjes & Brink, 2009)

*APPRECIATING:
rediscovering the city's identity and giving it new meaning*

*embracing the existing post-growth qualities
and consistently building upon them in such a way that puts well-being first*

lead to an Assen in which people as well as nature can flourish!

Appreciating
Assen

- Ahmad, G. (2019). *Wijkcentrum Peelo 't Markehuus*.
- Asser Historische Vereniging. (n.d.). *Assen in 't kort*. <https://ahvassen.nl/asser-historie/assen-in-t-kort>
- Battjes, J., & Brink, E. (2009). *De Historische Atlas van Assen*. Koninklijke Van Gorcum BV.
- Café Peelo. (n.d.). Geocaching. https://www.geocaching.com/geocache/GC9X0PH_08-gezinsroute-oud-peelo-cafe-peelo
- CBS. (2025). *Huishoudensgrotte en huishoudens alleenstaand*. Assen in Cijfers. <https://assen.incijfers.nl/dashboard/bevolking/huishoudens>
- Emdén, T. J. (n.d.). *Cut out people*. Skalgubbar. <https://www.skalgubbar.se>
- Gemeente Assen. (1971). *Komplan-Noord*.
- Gemeente Assen. (2005). *De Novelle*.
- Gemeente Assen. (2009). *Hoofdstad Assen, Integrale structuurvisie Assen 2030*.
- Gemeente Assen. (2025, October 15). *Economische Agenda 2026-2030*. ArcGIS StoryMaps. <https://storymaps.arcgis.com/stories/6c26c2455a7c483bb082603764975ed9>
- Google. (2025). *Google Earth Pro* [Software].
- Hickel, J. (2020). *Less is More: How Degrowth Will Save the World*. Penguin Random House.
- Meadows, D. H., Meadows, D. L., Randers, J., & Behrens, W. W., III. (1972). *The Limits to Growth: A Report for the Club of Rome's Project on the Predicament of Mankind*. Universe Books.
- Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. (2025). *Ontwerp Nota Ruimte*. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/09/26/ontwerp-nota-ruimte-webversie>
- mrcutout.com. (n.d.). *Cutouts*. <https://www.mrcutout.com/>
- RIVM. (2024). *Eenzaamheid*. Assen in Cijfers. <https://assen.incijfers.nl/dashboard/gezondheid-en-welzijn>
- Schenderling, P. (2022). *Er is leven na de groei: Hoe we onze toekomst realistisch veiligstellen*. Bot Uitgevers.
- Timmer, S. & Oud Peelo. (2022, May 14). Zo werd Peelo opgeslokt door Assen. *RTV Drenthe*. <https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/14652221/zo-werd-peelo-opgeslokt-door-assen>
- Trendbureau Drenthe. (2025). *Bevolking en prognoses*. <https://trendbureaudrenthe.nl/brede-welvaart/bevolking/#vergrijzing-en-ontgroening-zetten-door>
- Van Bilsen, J. (1963, November 16). *Beatrix met Agter*. Wikimedia Commons. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Beatrix_met_Agter.jpg
- Van Der Wal, A. J. (n.d.). *Marsdijk 5*. Monumenten.nl. <https://www.monumenten.nl/monument/46521>
- Van Flymen, R. & ANP. (2021). Het hoofdkantoor van de NAM in Assen. *RTV Drenthe*. <https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/13546808/nam-verlaat-over-twee-a-drie-jaar-huidig-hoofdkantoor-in-assen>